

II

(Icke-lagstiftningsakter)

BESLUT

KOMMISSIONENS GENOMFÖRANDEBESLUT

av den 19 mars 2014

om antagande av det fleråriga arbetsprogrammet för Life 2014–2017

(Text av betydelse för EES)

(2014/203/EU)

EUROPEISKA KOMMISSIONEN HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1293/2013 av den 11 december 2013 om inrättandet av ett program för miljö och klimatpolitik (Life) samt om upphävande av förordning (EG) nr 614/2007 ⁽¹⁾, särskilt artikel 24.1, och

av följande skäl:

- (1) För att säkerställa Life-programmets genomförande är det nödvändigt att anta ett flerårigt arbetsprogram för 2014–2017.
- (2) För att fastställa en ram för genomförandet av de två Life-delprogrammen bör det fleråriga arbetsprogrammet för 2014–2017 ange en vägledande fördelning av medel mellan prioriterade områden och typer av finansiering, projektområdena för genomförande av de tematiska prioriteringar som anges i bilaga III till förordning (EU) nr 1293/2013, den tekniska metoden för urval av projekt, kriterierna för tilldelning av bidrag samt vägledande tidsplaner för ansökningsomgångarna.
- (3) Det fleråriga arbetsprogrammet för 2014–2017 bör också innehålla kvalitativa och kvantitativa resultat, indikatorer och mål för varje prioriterat område och typ av projekt, i enlighet med resultatindikatorerna och de särskilda målen för varje prioriterat område, i syfte att underlätta utvärderingen av programmets resultat och effekter. På grundval av förhandsbedömningar har kommissionen identifierat två innovativa finansieringsinstrument som lämpliga verktyg för att finansiera projekt, i enlighet med artikel 17.4 i förordning (EU) nr 1293/2013.
- (4) Dessa finansieringsinstrument bör prövas under hela det fleråriga arbetsprogrammet för att visa att de har god potential att mobilisera medel från finansiärer inom områdena biologisk mångfald samt begränsning av och anpassning till klimatförändringar, och därigenom undanröja nuvarande ekonomiska hinder för genomförandet av projekt inom dessa områden.
- (5) Eftersom det finns positiva erfarenheter av andra finansieringsinstrument som förvaltas av Europeiska investeringsbanken (EIB), och EIB har en geografisk täckning som gör det möjligt att nå potentiella stödmottagare i hela unionen, bör genomförandet av finansieringsmekanismen för naturkapital och instrumentet för privat finansiering för energieffektivitet, som finansieras genom bidrag från Life-programmet, anförtros denna institution.
- (6) För att garantera ett effektivt genomförande av det fleråriga arbetsprogrammet och eftersom förordning (EU) nr 1293/2013 gäller från och med den 1 januari 2014 bör detta beslut tillämpas från och med dagen för antagandet av detta beslut.
- (7) De åtgärder som föreskrivs i detta beslut är förenliga med yttrandet från kommittén för Life-programmet för miljö och klimatpolitik som inrättats enligt artikel 30 förordning (EU) nr 1293/2013.

⁽¹⁾ EUT L 347, 20.12.2013, s. 185.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Det fleråriga arbetsprogrammet

Härmed antas det fleråriga arbetsprogrammet för Life 2014–2017 som återfinns i bilagan.

Artikel 2

Unionens bidrag till det fleråriga arbetsprogrammet

Det maximala bidraget till det fleråriga arbetsprogrammet för Life 2014–2017 fastställs till 1 796 242 000 euro och ska användas för att finansiera relevanta delprogram och prioriterade områden enligt följande:

1. Ett totalt belopp på 1 347 074 499 euro för delprogrammet Miljö som ska fördelas enligt följande:
 - a) 495 845 763 euro för det prioriterade området Miljö och resurseffektivitet.
 - b) 610 068 900 euro för det prioriterade området Natur och biologisk mångfald.
 - c) 162 999 836 euro för det prioriterade området Miljöstyrning och miljöinformation.
 - d) 78 160 000 euro för relaterade stödutgifter.
2. Ett totalt belopp på 449 167 501 euro för delprogrammet Klimatpolitik som ska fördelas enligt följande:
 - a) 193 559 591 euro för det prioriterade området Begränsning av klimatförändring.
 - b) 190 389 591 euro för det prioriterade området Klimatanpassning.
 - c) 47 588 319 euro för det prioriterade området Klimatstyrning och klimatinformation.
 - d) 17 630 000 euro för relaterade stödutgifter.

Artikel 3

Finansieringsinstrument

1. Följande finansieringsinstrument, som beskrivs i bilagan, ska beviljas bidrag i enlighet med artikel 17.1 i förordning (EU) nr 1293/2013:
 - a) Instrumentet för privat finansiering för energieffektivitet.
 - b) Finansieringsmekanismen för naturkapital.
2. Genomförandet av bidraget till instrumentet för privat finansiering för energieffektivitet och finansieringsmekanismen för naturkapital ska anförtros Europeiska investeringsbanken.

Artikel 4

Ikraftträdande

Detta beslut träder i kraft dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Det ska tillämpas från och med den 19 mars 2014.

Utfärdat i Bryssel den 19 mars 2014.

På kommissionens vägnar
José Manuel BARROSO
Ordförande

BILAGA

FLERÅRIGT ARBETSPROGRAM FÖR LIFE 2014–2017

1. INLEDNING

I enlighet med artikel 3 i förordning (EU) nr 1293/2013 (nedan kallad *Life-förordningen*) har Life-programmet följande allmänna mål:

- Att bidra till övergången till ett resurseffektivt, koldioxidsnålt och klimattåligt samhälle, till skydd och förbättring av miljön och till att stoppa och vända förlusten av biologisk mångfald, inbegripet stöd till Natura 2000-nätverket och åtgärder för att motverka förstöringen av ekosystem.
- Att förbättra utarbetandet, genomförandet och kontrollen av efterlevnaden av unionens politik och lagstiftning på miljö- och klimatområdena, och fungera som en katalysator för och främja integreringen av miljö- och klimatmål i unionens övriga politik och i de offentliga och privata sektorernas praxis, exempelvis genom att öka de offentliga och privata sektorernas kapacitet.
- Att stödja bättre miljö- och klimatstyrning på alla nivåer, inbegripet ökad medverkan från civilsamhället, icke-statliga organisationer och lokala aktörer.
- Att stödja genomförandet av det sjunde miljöhandlingsprogrammet.

Life-programmet kommer att förvaltas av kommissionens avdelningar själva eller av det genomförandeorgan som delegeras detta uppdrag genom direkt förvaltning. Genomförandeorganet kommer att verka inom de delegeringsgränser som fastställs i kommissionens beslut C(2013) 9414 och under överinseende av kommissionens avdelningar. Det övergripande ansvaret för programmet kommer att förbli kommissionens. Externa experter kan komma att anlitas för att stödja kommissionens avdelningar och/eller genomförandeorganet i deras arbete.

I linje med dessa allmänna mål har detta fleråriga arbetsprogram antagits i enlighet med artikel 24.1 i Life-förordningen genom en genomförandeakt i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 5 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 ⁽¹⁾ och som det hänvisas till i artikel 30 i Life-förordningen.

I enlighet med principen om komplementaritet med andra europeiska finansieringsprogram som avses i skäl 5, 11 och 13 och artikel 8 i Life-förordningen ska genomförandet av det fleråriga arbetsprogrammet genom specifika åtgärder säkerställa samstämmighet och synergier samt undvika överlappning med unionens övriga politikområden och finansieringsinstrument, särskilt vad gäller Horisont 2020 ⁽²⁾, unionens forsknings- och innovationsprogram för 2014–2020, och med dess arbetsprogram ⁽³⁾. Detta kommer främst att uppnås genom kriterierna för bidragsberättigande för de olika projektyperna och inriktningarna i de ansökningsriktlinjer som åtföljer inbjudningarna. Dubbelfinansiering kommer att undvikas genom dubbelkontroll under urvalsetappen och genom efterhandsutvärderingar. I synnerhet kommer projekt som inriktas på forskning eller anläggning av storskalig infrastruktur att uteslutas från finansiering genom Life-programmet.

Det fleråriga arbetsprogrammets struktur följer strukturen i artikel 24.2 i Life-förordningen och omfattar bara delprogrammen Miljö och Klimatpolitik separat, i förekommande fall.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter (EUT L 55, 28.2.2011, s. 13).

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1290/2013 av den 11 december 2013 om reglerna för deltagande och spridning i Horisont 2020 – ramprogrammet för forskning och innovation (2014–2020) och om upphävande av förordning (EG) nr 1906/2006 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 81).

⁽³⁾ Det första arbetsprogrammet för Horisont 2020 omfattar åren 2014–2015. Horisont 2020 är inriktat på tre prioriteringar, nämligen att utveckla vetenskaplig spetskompetens i syfte att stärka unionens globala ställning på området, främja industriellt ledarskap till stöd för företag, inbegripet små och medelstora företag och innovation, och att ta itu med samhällsutmaningar, i syfte att direkt bemöta de utmaningar som identifieras i Europa 2020-strategin genom stöd till verksamhet som omfattar hela spektrumet från forskning till marknad. I Horisont 2020 hanteras forskningen och innovationen på området miljö- och klimatpolitik av ett antal åtgärder och möjligheter till samarbete, i synnerhet samhällsutmaningen "Klimatåtgärder, miljö, resurseffektivitet och råvaror". I detta sammanhang strävar miljöforskningen och miljöinnovationen efter att uppnå en resurs- och vatteneffektiv och klimattålig ekonomi och ett resurs- och vatteneffektivt och klimattåligt samhälle. För referensdokument, se http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/funding/reference_docs.html#h2020-work-programmes-2014-15-main-wp, och i synnerhet arbetsprogrammet under samhällsutmaningen "Klimatåtgärder, miljö, resurseffektivitet och råvaror".

Det sträcker sig mellan den 1 januari 2014 och den 31 december 2017.

1.1 Delprogrammet Miljö

Delprogrammet Miljö omfattar de **prioriterade områdena** Miljö- och resurseffektivitet, Natur och biologisk mångfald samt Miljöstyrning och miljöinformation (artiklarna 9–12 i Life-förordningen). Vart och ett av dessa prioriterade områden omfattar flera **tematiska prioriteringar**, som anges i bilaga III till Life-förordningen. Det nuvarande fleråriga arbetsprogrammet för 2014–2017 definierar dessutom **projektämnen** som genomför de tematiska prioriteringarna.

1.2 Delprogrammet Klimatpolitik

Delprogrammet Klimatpolitik erbjuder en ny och unik möjlighet att stödja genomförandet av EU:s klimatpolitik. På det stora hela kommer det att bidra till övergången till en utsläppsnål och klimattålig ekonomi i EU, och på ett strategiskt sätt ligga till grund för genomförandet av klimat- och energipaketet i Horisont 2020 och EU:s strategi för klimatanpassning samt förbereda EU inför de klimatpolitiska utmaningar som förväntas fram till 2030. Det kommer även att stödja en bättre klimatstyrning på alla nivåer, inbegripet ökad medverkan från civilsamhället, icke-statliga organisationer och lokala aktörer.

2. TILLDELNING AV MEDEL MELLAN PRIORITERADE OMRÅDEN OCH MELLAN OLIKA TYPER AV FINANSIERING – ARTIKEL 24.2 a

I enlighet med artikel 4 i Life-förordningen ska den **övergripande budgetramen för Life-programmet under perioden 2014–2020** vara 3 456 655 000 euro, varav 75 % ska fördelas till delprogrammet Miljö (2 592 491 250 euro) och 25 % ska fördelas till delprogrammet Klimatpolitik (864 163 750 euro). Life-förordningen fastställer också den lägsta procentandel av den totala budgeten som ska avsättas för **projekt** (81 %, artikel 17.4 i Life-förordningen) och den högsta procentandel av de budgetmedel som ska fördelas till projekt som stöds genom verksamhetsbidrag som kan fördelas till **integrerade projekt** (30 %).

Projekt ska finansieras genom **verksamhetsbidrag** eller, i förekommande fall, genom **finansieringsinstrument** (artikel 17.4 i Life-förordningen). **Det fleråriga arbetsprogrammet ska specificera de belopp som ska tilldelas per prioriterat område och finansieringstyp.**

Övergripande tilldelning per typ av finansiering för båda delprogrammen

Budget 2014–2017	i miljoner euro
Verksamhetsbidrag	1 317,9
Driftsbidrag	38,6
Finansieringsinstrument	140,0
Offentlig upphandling	204,0
Stödutgifter (tekniskt och administrativt stöd)	95,8
Totalt	1 796,3

Övergripande tilldelning per prioriterat område

Prioriterade områden	Miljö och resurseffektivitet	Natur och biologisk mångfald	Miljöstyrning och miljöinformation	Begränsning av klimatförändringar	Klimatanpassning	Klimatstyrning och klimatinformation
Totalt per område (i miljoner euro)	495,85	610,07	163,00	193,56	190,39	47,59
Delsumma	1 700,45					
Stödutgifter (tekniskt och administrativt stöd)	95,79					
Totalt	1 796,3					

Tilldelningarna per prioriterat område och finansieringstyp är vägledande. För verksamhetsbidragen kommer den slutliga tilldelningen att bero på det faktiska antalet finansieringsbara projektförslag enligt varje prioriterat område. Budgetanslagen till och mellan finansieringsinstrumenten kan komma att anpassas under Life-programmets gång som svar på det faktiska genomslaget. Inom de tröskelvärden som fastställs genom Life-förordningen får omfördelningarna mellan prioriterade områden inte överskrida 5 % av den totala tilldelningen till de berörda prioriterade områdena.

2.1 Delprogrammet Miljö

Under genomförandet av det nuvarande fleråriga arbetsprogrammet ska en budget på 1 347 miljoner euro tilldelas delprogrammet Miljö.

Minst 55 % av de budgetmedel som tilldelas projekt som stöd genom verksamhetsbidrag fördelas till projekt som stöder bevarandet av naturen och den biologiska mångfalden, inbegripet relaterad information och styrning (artikel 9.3 i Life-förordningen), tekniskt stöd och förberedande projekt. Resten av budgetanslagen till projekt kommer att fördelas till projekt inom det prioriterade området Miljö och resurseffektivitet, inbegripet relaterad information och styrning, tekniskt stöd och förberedande projekt.

Tilldelningen till prioriterade områden är vägledande och beror på det faktiska antalet förslag till verksamhetsbidrag inom varje prioriterat område och på det relaterade genomslaget på marknaden för vart och ett av finansieringsinstrumenten.

Tilldelning per typ av finansiering inom delprogrammet Miljö

Budget 2014–2017	i miljoner euro
Verksamhetsbidrag (*)	
— Projekt för kapacitetsuppbyggnad	11,25
— Projekt för tekniskt stöd	2,9
— Andra verksamhetsbidrag (**)	1 053,8
Finansieringsinstrument (***)	
Finansieringsmekanismen för naturkapital (NCFF) (****)	30,0
Driftsbidrag	30,0
Offentlig upphandling	141,0
Stödutgifter (tekniskt och administrativt stöd)	78,2
Totalt	1 347,1

(*) 30 % av de budgetanslag som tilldelas till projekt som stöds genom verksamhetsbidrag fördelas till integrerade projekt. Beroende på det faktiska antalet förslag till integrerade projekt kommer oanvända medel att användas för andra projekt som finansieras genom verksamhetsbidrag.

(**) Ett vägledande belopp på högst 1 % av detta belopp kommer att användas för förberedande projekt.

(***) Den högsta nivån på administrationskostnaderna i samband med genomförandet av finansieringsinstrumenten ska inte överstiga 7 % av den totala finansieringsramen för finansieringsinstrumenten.

(****) Detta inkluderar 5 miljoner euro för expertstödsfunktionen.

2.2 Delprogrammet Klimatpolitik

För detta fleråriga arbetsprogram kommer budgeten för delprogrammet Klimatpolitik att vara 449,2 miljoner euro. Tilldelningen till prioriterade områden är vägledande och beror på det faktiska antalet förslag till verksamhetsbidrag inom varje prioriterat område och på det relaterade genomslaget på marknaden för vart och ett av finansieringsinstrumenten.

Tilldelning per typ av finansiering inom delprogrammet Klimatpolitik

Budget 2014–2017	i miljoner euro
Verksamhetsbidrag (*)	
Projekt för kapacitetsuppbyggnad – Verksamhetsbidrag	3,75
Projekt för tekniskt stöd – Verksamhetsbidrag	2,4
Andra verksamhetsbidrag	243,81
Finansieringsinstrument (**)	
Instrumentet för privat finansiering för energieffektivisering (PF4EE) Finansieringsinstrument	80,0
Finansieringsmekanismen för naturkapital (***) (NCFE) Finansieringsinstrument	30,0
Driftsbidrag	8,6
Offentlig upphandling	63,0
Stödutgifter (tekniskt och administrativt stöd)	17,6
Totalt	449,2

(*) 30 % av de budgetanslag som tilldelas projekt som stöds genom verksamhetsbidrag tilldelas integrerade projekt. Beroende på det faktiska antalet förslag till integrerade projekt kommer oanvända medel att användas för andra projekt som finansieras genom verksamhetsbidrag.

(**) Den högsta nivån på administrationskostnaderna i samband med implementeringen av finansieringsinstrumenten ska inte överstiga 7 % av den totala finansieringsramen för finansieringsinstrumenten.

(***) Detta inkluderar 5 miljoner euro för expertstödsfunktionen.

3. PROJEKTÄMNEN SOM GENOMFÖR DE TEMATISKA PRIORITERINGARNA I BILAGA III FÖR DELPROGRAMMET MILJÖ (ARTIKEL 24.2 b I LIFE-FÖRORDNINGEN)

I linje med skäl 36 i Life-förordningen innehåller det fleråriga arbetsprogrammet en icke-uttömmande förteckning över projektämnena som genomför de tematiska prioriteringarna, som riktar insatserna mot konkreta miljöpolitiska prioriteringar och åtgärdsområden inom delprogrammet Miljö. Genom att fastställa denna förteckning för det fleråriga arbetsprogrammets varaktighet säkerställer man både den flexibilitet som krävs för att uppnå Life-programmets mål och den nödvändiga stabiliteten så att potentiella sökande kan planera, förbereda och lägga fram förslag. I linje med skäl 22 i Life-förordningen bör kommissionen, när den utvärderar mervärdet för unionen avseende delprogrammet Miljö, särskilt uppmärksamma hur de bidrar till de tematiska prioriteringar som genomförs genom projektämnena. Alltså är projektämnena ett redskap för att ge en bonus till projekt som tar itu med strategiskt viktiga politikområden med ett högt mervärde för unionen, samtidigt som man förblir öppen för välgrundade förslag inom andra områden och införlivandet av nya idéer för att möta nya utmaningar.

Projektämnena gäller inte för projekttyper som genom sin karaktär och/eller på grund av en utförlig beskrivning av deras innehåll i förordningen och det fleråriga arbetsprogrammet är begränsade till specifika ämnen (dvs. kapacitetsuppbyggnad, tekniskt stöd, förberedande, integrerade och andra projekt som definieras närmare på ad hoc-basis).

Medlagstiftarna har beslutat att minst 55 % av de medel som tilldelas projekt som stöds genom verksamhetsbidrag ska sättas av för projekt som stöder bevarandet av natur och biologisk mångfald, med ett tydligt fokus på Natura 2000, och erkänner det brådskande i att säkerställa tillräcklig finansiering till nätverket liksom den lagenliga medfinansieringsskyldighet som avses i artikel 8 i habitatdirektivet. Denna ökade avsättning jämfört med Life+-förordningen begränsar den tillgängliga budgeten för projekt inom andra tematiska prioriteringar enligt delprogrammet Miljö och är således ett ytterligare skäl till att använda medlen inom dessa områden på ett bättre sätt.

Det bör noteras att projekt inom ämnen som inte ingår i denna förteckning ändå kan erhålla finansiering. Högkvalitativa projekt som uppfyller de tillämpliga kriterierna för bidragsberättigande och urvalskriterierna kan alltså tilldelas medel.

3.1 Det prioriterade området Miljö och resurseffektivitet

I enlighet med artikel 10 a i Life-förordningen ska de projektämnen som hör till detta prioriterade område och de relaterade tematiska prioriteringar som tas upp i bilaga III till Life-förordningen ha som specifikt mål att "[u]tveckla, prova och demonstrera policy- eller förvaltningsstrategier, bästa praxis och lösningar, inbegripet utveckling och demonstration av innovativ teknik, på miljöproblem som lämpar sig för att upprepas, spridas eller integreras, bl.a. med hänsyn till sambandet mellan miljö och hälsa samt till stöd för politik och lagstiftning om resurseffektivitet, inbegripet färdplanen för ett resurseffektivt Europa". Alla projekt inom detta prioriterade område ska därför antingen vara pilot- eller demonstrationsprojekt i den mening som avses i artikel 18 a och b i Life-förordningen, men får inte vara inriktade på forskning. Med avseende på demonstrationsprojekt inom detta prioriterade område som omfattas av ett av de projektämnen som tas upp nedan, ska projekt där man omsätter i praktiken, testar, utvärderar och sprider åtgärder, metoder eller tillvägagångssätt som är **nya eller okända i unionen** prioriteras.

Bilaga III till Life-förordningen

a) Tematiska prioriteringar för vatten, inbegripet havsmiljön: verksamhet för att genomföra de särskilda målen för vatten som fastställs i färdplanen för ett resurseffektivt Europa och det sjunde miljöhandlingsprogrammet, särskilt

- i) integrerade strategier för genomförandet av Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG ⁽¹⁾,
- ii) verksamhet för genomförandet av Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/60/EG ⁽²⁾,
- iii) verksamhet för genomförande av åtgärdsprogrammet i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/56/EG ⁽³⁾ i syfte att uppnå god miljöstatus för havsvatten,
- iv) verksamhet för att säkerställa säker och effektiv användning av vattenresurser, förbättra den kvantitativa vattenförvaltningen, bevara en hög vattenkvalitet och undvika missbruk och förstöring av vattenresurser.

Hanteringen av vattenkvalitet, översvämningar och torka på ett kostnadseffektivt sätt utgör en stor utmaning för EU. Bemötandet av utmaningarna och möjligheterna i vattensektorn kräver en holistisk strategi som omfattar en mängd olika aktörer. I linje med genomförandet av ramdirektivet för vatten, översvämningssdirektivet och prioriteringarna i Europeiskt innovationspartnerskap om vatten ska projekten fokusera på utvecklings- och, framför allt, genomförandeåtgärder som kan hjälpa medlemsstaterna att röra sig mot en helt integrerad förvaltning av vattenresurserna, samtidigt som man i förekommande fall främjar ekosystembaserade strategier. När det rör sig om åtgärder inriktade på genomförandet av ramdirektivet om en marin strategi ska särskild uppmärksamhet riktas mot framväxande påverkan och effekter, liksom mot att främja en bättre integrering av kusthanteringen och den fysiska planeringen i kust- och havsområdena. Med avseende på vattenindustrin håller de tekniker och processer som används för att säkerställa tillhandahållandet av vattentjänster (produktion av dricksvatten och avloppsvattenrening) på att nå sin mognad. I linje med de prioriterade områdena i Europeiskt innovationspartnerskap om vatten består den nuvarande utmaningen av två delar: i) Att säkerställa ett effektivt genomförande på ett sätt som ger resultat som är kostnadseffektiva, resurseffektiva och följer lagen, och ii) att säkerställa en förmåga att hantera framväxande frågor inom detta område.

Följande projekt kommer därför att prioriteras:

Vatten, översvämningar och torka – Bilaga III avsnitt A led a i–ii

1. Planering och inrättande i stads- och landsbygdsområden av åtgärder för **naturlig vattenupptagning** som ökar infiltreringen, vattenlagringen och avlägsnar föroreningar genom naturliga eller "naturlika" processer och därigenom bidrar till att uppfylla målen i ramdirektivet för vatten och översvämningssdirektivet och till hanteringen av torka i områden med knappa vattenresurser.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG av den 23 oktober 2000 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område (EGT L 327, 22.12.2000, s. 1).

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/60/EG av den 23 oktober 2007 om bedömning och hantering av översvämningssrisker (EUT L 288, 6.11.2007, s. 27).

⁽³⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/56/EG av den 17 juni 2008 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på havsmiljöpolitikens område (Ramdirektiv om en marin strategi) (EUT L 164, 25.6.2008, s. 19).

2. Projekt som främjar **hanteringen av risken för torka och översvämningar** genom a) verktyg för förebyggande av och skydd mot extrema händelser för politiskt stöd, markanvändningsplanering och krishantering och b) integrerade strategier för riskbedömning och riskhantering baserade på motståndskraft och samhällets sårbarhet, och som säkerställer samhällelig acceptans.
3. Projekt som gör det möjligt att uppnå målen i ramdirektivet för vatten genom att **ta itu med den hydromorfologiska påverkan** som identifierats i förvaltningsplanerna för avrinningsdistrikten och som kommer från markanvändningen eller användningen i vattendrag.
4. Projekt som tar itu med den **integrerade förvaltningen av näringsämnen** och organisk förorening från människor eller jordbruk på ett sätt som klargör vilka åtgärder som behövs i ett avrinningsområde för att göra det möjligt att uppfylla kraven i ramdirektivet för vatten och ramdirektivet om en marin strategi, inbegripet kraven i direktivet om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse, nitratdirektivet, badvattendirektivet och grundvattendirektivet.
5. Projekt som tar itu med påverkan från **kemiska förorenande ämnen** i vattenmiljön och som riktas mot att minska utsläppen av prioriterade ämnen vid källan, genom att använda sig av lämpliga substitut eller alternativa tekniker.
6. Projekt som **återställer morfologin** i floder, sjöar, flodmynningar och vid kuster och/eller **återskapar de relaterade livsmiljöerna**, även översvämningssområden och våtmarker, för att göra det möjligt att uppnå målen i ramdirektivet för vatten och översvämningdirektivet.
7. Projekt som genomför **vattenbesparingsåtgärder** för att minska den kvantitativa och kvalitativa belastningen på vattendrag i avrinningsområden med vattenstress **på grundval av hydroekonomiska modeller**.

Förvaltning av havs- och kustmiljön – Bilaga III avsnitt A led a iii

1. Projekt som utvecklar verktyg, tekniker och förfaranden för att se till att de ekonomiska verksamheterna med anknytning till havsmiljön är **hållbara**, även i förekommande fall genom att **minska de ekonomiska verksamheternas påverkan på havsmiljön**, och för att integrera hållbarheten i fråga om havsresurserna i havsekonomin sektorer med fokus på undervattensbuller, fysiska störningar på havsbotten och inverkan av djuphavsutvinning och vattenbruk. Projekten förväntas inkludera utveckling av förvaltningsplaner som minskar de ekonomiska verksamheternas inverkan på miljön.
2. Projekt som är inriktade på att förebygga och minska **nedskräpning eller mikrobiella föroreningar** i havsmiljön, som tar itu med källorna till nedskräpningen och de mikrobiella föroreningarna i havsmiljön.
3. Projekt som främjar **synergier mellan integrerad kustförvaltning och fysisk planering i kust- och havsområden**, som demonstrerar mervärdet i att samordna den integrerade kustförvaltningen och fysiska planeringen i kust- och havsområdena i nya havsmiljöer, stöder det konkreta genomförandet av strategier för havsområden, inbegripet genomförandet av relevant unionslagstiftning, eller som kopplar den integrerade kustförvaltningen och fysiska planeringen i kust- och havsområdena till förfarandena för utnämning och förvaltning av marina skyddade områden och Natura 2000-områden.

Vattenindustrin – Bilaga III avsnitt A led a iv

1. Projekt som syftar till att utveckla **tekniker för dricksvattensystem och system för rening av avloppsvatten från tätbebyggelse**, genom att använda sig av resurseffektiva processer för tillhandahållande av vattentjänster (som t.ex. riktas mot att minska energiförbrukningen i samband med reningen och förvaltningen av vatten och vattenförluster) och förfaranden och kontrollprocesser på plats för att minska eller eliminera utsläpp av nya förorenande ämnen och patogener som en del av utflödet från reningen av avloppsvattnet.
2. Verktyg för projektgenomförande (t.ex. planering, decentraliserade system, riskbaserade strategier) för att säkerställa ett effektivt **tillhandahållande av vattentjänster** som överensstämmer med dricksvattendirektivet och direktivet om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse **i områden med låg befolkningstäthet**.
3. Projekt som är inriktade på mer effektiva och ändamålsenliga, innovativa lösningar och/eller reningsalternativ gällande återvunnet vatten, som utvecklar och demonstrerar
 - innovativa koncept för (alternativ) vattenförsörjning, rening av avloppsvatten, återanvändning och återvinning av resurser,
 - metoder för källkontroll och kostnadseffektiva tekniker på plats vad gäller utsläpp av nya förorenande ämnen och patogener i systemet för rening av avloppsvatten,

- innovationsnav för vattenrening i regioner som för närvarande saknar lämpliga avloppsledningar och renings- och sanitetsanläggningar, som tillämpar smarta tekniker och decentraliserade system med fokus på alternativa vattenkällor,
- systematiska strategier för att undvika förluster av vatten, energi och resurser inom industriproduktionen och vatten- och avloppsinfrastrukturerna.

Bilaga III till Life-förordningen

b) Tematiska prioriteringar för avfall: verksamhet för att genomföra de särskilda målen för avfall som fastställs i färdplanen för ett resurseffektivt Europa och det sjunde miljöhandlingsprogrammet, särskilt

- i) integrerade strategier för genomförandet av avfallsplaner och avfallsprogram,
- ii) verksamhet för genomförande och utarbetande av unionens avfallslagstiftning, med särskild betoning på de första stegen i unionens avfallshierarki (förebyggande, återanvändning och materialåtervinning),
- iii) verksamhet för resurseffektivitet och produkters livslängd, konsumtionsmönster och avmaterialisering av ekonomin.

När det gäller avfall syftar färdplanen för ett resurseffektivt Europa och det sjunde miljöhandlingsprogrammet till att nå följande övergripande mål senast 2020:

- Att reducera det avfall som genereras.
- Att maximera materialåtervinningen och återanvändningen.
- Att begränsa förbränningen till icke-återvinningsbara material.
- Att begränsa deponeringen på avfallsupplag till icke-återvinningsbart avfall som inte kan användas för energiutvinning.

Följande projekt kommer därför att prioriteras:

Genomförande av avfallslagstiftning – Bilaga III avsnitt A led b i–ii

1. Projekt som använder sig av innovativa metoder, tekniker och åtgärder främst vid avfallskällan för förebyggande av avfall, återanvändning och separat insamling av **kommunalt avfall**.
2. Projekt som använder sig av innovativa metoder, tekniker och åtgärder främst vid avfallskällan för förebyggande, förberedelse inför återanvändning, återvinning och separat insamling av följande avfallsflöden:
 - **Avfall som utgörs av eller innehåller elektriska eller elektroniska produkter, batterier och ackumulatorer, uttjänta fordon, förpacknings-, bygg-, rivnings- och sjukvårdsavfall.**
 - **Biologiskt avfall, inbegripet livsmedelsavfall** från livsmedelskedjan.
3. **Integrerade projekt för plasthantering** som inrättats för att åstadkomma en ökad återanvändbarhet, sortering och högkvalitativ återvinning, ekodesign, hantering av plast som inte är förpackningar, förebyggande av engångsartiklar av plast eller minskning och röjning av skräp.
4. Projekt som inrättats för att förbättra hanteringen av **farligt avfall från hushåll**.

Avfalls- och resurseffektivitet – Bilaga III avsnitt A led b iii

Projekt som använder sig av **ekonomiska instrument** på lokal, regional eller nationell nivå till stöd för avfallshanterings- och resurseffektiviseringspolitik.

Bilaga III till Life-förordningen

c) Tematiska prioriteringar för resurseffektivitet, inbegripet mark och skog, och ett miljövänligt kretsloppssamhälle: verksamhet för att genomföra färdplanen för ett resurseffektivt Europa och det sjunde miljöhandlingsprogrammet som inte omfattas av andra tematiska prioriteringar som avses i denna bilaga, särskilt

- i) verksamhet för industriell symbios och kunskapsöverföring och utarbetande av nya modeller för övergång till ett miljövänligt kretsloppssamhälle,
- ii) verksamhet för en strategi för markskydd (kommissionens meddelande av den 22 september 2006 – Mot en temainriktad strategi för markskydd) med särskild betoning på lindring och kompensation för hårdgörning av marken samt förbättrad markanvändning,
- iii) verksamhet för skogsövervakning och informationssystem och för att förhindra skogsbränder.

Projekt enligt de tematiska prioriteringarna för resurseffektivitet, inbegripet mark och skog, och ett miljövänligt kretsloppssamhälle kommer att fokusera på genomförandet av färdplanen för ett resurseffektivt Europa, den temainriktade strategin för markskydd och EU:s nya skogsstrategi. När det gäller industriell symbios, kunskapsöverföring och övergången till ett miljövänligt kretsloppssamhälle bör särskild uppmärksamhet tillägnas företagens resurseffektiva och miljömässigt sunda arbete, vilket inbegriper värdekedjorna, och harmoniseringen av metoden för att mäta deras ekologiska fotavtryck. När det gäller markskydd finns det ett behov av att förbättra markförvaltningen och, i synnerhet, att begränsa och dämpa hårdgörningen av marken. Systemen för skogsövervakning och information och åtgärderna för förebyggande av skogsbränder har kommit långt under de senaste åren, men det finns ett behov av att införa EU:s nya skogsstrategi och att ytterligare förbättra det europeiska informationssystemet för skogsbränder⁽¹⁾.

Följande projekt kommer därför att prioriteras:

Resurseffektivitet, miljövänligt kretsloppssamhälle – Bilaga III avsnitt A led c i

1. Projekt som genomför konceptet kretsloppssamhälle genom åtgärder som omfattar **värdekedjan** eller som säkerställer användningen av sekundära resurser/skrotmaterial/avfall i andra industrier eller värdekedjor (ekodesign, kaskadanvändning av material, reparation, omarbete, återanvändning, nya cirkulära affärsmodeller, och innovativa återtagande- och insamlingssystem).
2. Projekt som genomför **nya affärsmodeller för resurseffektivitet**, inbegriper inrättande av resurseffektiva förfaranden i små och medelstora företag, som inriktas på miljöpåverkan, hållbarhet, återanvändning, reparation och återvinning av deras produkter och processer – även att dela eller hyra ut produkter i stället för att sälja dem. Detta bör inbegripa en av de industrisektorer som ses som prioriterade i färdplanen för ett resurseffektivt Europa; den nya affärsmodellen ska leda till en minskad materialåtgång och/eller energi- och vattenförbrukning.
3. Projekt som främjar genomförandet av den europeiska metoden för miljöavtryck⁽²⁾ genom kommunikation med konsumenter och berörda parter, tillgänglighet till data, kvalitet och spårbarhet längs med värdekedjan, förenkling av beräkningar och kontroll.
4. Projekt som **kopplar samma** lagstiftningsmässiga, finansiella eller anseendemässiga **incitament till miljöarbete** genom användningen av Emas eller andra robusta, tillförlitliga (dvs. som har verifierats av tredje parter) unionsinstrument för miljöförvaltning.
5. Projekt som främjar **miljöanpassad offentlig upphandling** genom att offentliga myndigheter med liknande inköpsbehov, tillsammans med företag, utvecklar och sedan tillämpar gemensamma förfrågningsunderlag (inbegripet samråd med marknadsaktörer och faktiska upphandlingsverksamheter) liksom system som gör det möjligt för upphandlarna att på ett enkelt och pålitligt sätt kontrollera att miljökraven följs, samt tillämpningen av sådana system.

⁽¹⁾ Inrättades av Gemensamma forskningscentrumet (JRC) och generaldirektoratet för miljö (GD Miljö).

⁽²⁾ Kommissionens rekommendation 2013/179/EU av den 9 april 2013 om användningen av gemensamma metoder för att mäta och kommunicera produkters och organisationers miljöprestanda utifrån ett livscykelperspektiv (EUT L 124, 27.4.2013, s. 1).

Mark – Bilaga III avsnitt A led c ii

1. Projekt som **begränsar, dämpar eller föreslår innovativa metoder för att kompensera för hårdgörning av mark** på regional, provinsiell eller kommunal nivå i linje med riktlinjerna för att begränsa hårdgörningen av mark (SWD(2012) 101 final/2) ⁽¹⁾, i synnerhet sådana som inbegriper ett nytt sätt att tänka kring planering och budgetering i syfte att uppnå regional eller kommunal utveckling utan att man tar ytterligare markytor i anspråk eller hårdgör marken ytterligare.
2. Projekt som utformats för att **åstadkomma en bättre markförvaltning** (minskning av erosionen, bevarande av organiskt jordmaterial, undvikande av kompaktering och kontaminering, bevarande/återställande av kolrik mark etc.) på lokal, regional eller nationell nivå. De metoder som används kan inbegripa övervakningsverktyg och -förfaranden eller en förbättring av de administrativa och rättsliga ramarna. Projekt som tillhandahåller kostnadseffektiva lösningar som förbättrar befintliga verktyg eller metoder, eller som stöder markfunktioner som en del av ett större ekosystem, t.ex. för vattenupptagning, kommer att vara av särskilt intresse.
3. Projekt som utvecklar och implementerar **kostnadseffektiva stödverktyg och -system** för identifiering av kontaminerade platser på regional eller nationell nivå.

Skogar – Bilaga III avsnitt A led c iii

Projekt under denna rubrik kan endast prioriteras om avsikten är att alla skogsrelaterade kvantitativa och kvalitativa data som härrör från projekten kommer att vidarebefordras till kommissionens europeiska skogsdatacentrum och senare i skogsinformationssystemet för Europa.

1. Projekt som bidrar till att inhämta helt harmoniserad information från data som samlats in genom de nationella skogsinventeringarna och/eller andra skogsinformationsnätverk som implementerar **avancerade metoder för att demonstrera en hållbar skogsförvaltning på regional, nationell eller övernationell nivå i enlighet med överenskomna (Forest Europe ⁽²⁾) kriterier och indikatorer** (t.ex. skogshälsa och vitalitet, skogens ekosystemtjänster, skogar och socioekonomiska funktioner med koppling till EU:s bioekonomi och skogar i ett föränderligt klimat) till följd av målen i EU:s nya skogsstrategi ⁽³⁾ och EU:s strategi för biologisk mångfald fram till 2020 ⁽⁴⁾.
2. Projekt som bygger på den information som samlats in av befintliga nationella/regionala skogsinformationsnätverk och som utvecklar och implementerar **nya metoder för insamling och rapportering om kriterier och indikatorer för hållbar skogsförvaltning** ⁽⁵⁾ på nationell eller regional nivå och i enlighet med EEA:s klassificering av europeiska skogstyper ⁽⁶⁾ i 14 kategorier enligt vad som rapporterats till Forest Europe. Dessa projekt ska inbegripa specifika demonstrationsåtgärder som visar hur informationen och de nya metoderna kan användas för att förbättra skyddet av skogarnas ekosystem.
3. Projekt som bidrar till att **förbättra det europeiska informationssystemet för skogsbränder**. Dessa projekt ska inbegripa specifika demonstrationsåtgärder som visar hur informationen och de nya metoderna kan tillämpas för att nå de mål som fastställts i EU:s strategi för biologisk mångfald fram till 2020 i den mån de berör skogsförvaltning och förvaltningen av skogarnas ekosystem.
4. Projekt som använder ny information om skogar för att öka deras **motståndskraft mot hot från befolkningsförändringar** med anknytning till urbanisering, utflyttning eller förlust av traditionell kunskap kring markförvaltning.

⁽¹⁾ http://ec.europa.eu/environment/soil/sealing_guidelines.htm

⁽²⁾ Forest Europe, 2011. *State of Europe's Forests 2011*.

⁽³⁾ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén – *En ny EU-skogsstrategi: för skogarna och den skogsbaserade sektorn* (COM(2013) 659 final av den 20 september 2013).

⁽⁴⁾ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén – *Vår livsförsäkring, vårt naturkapital – en strategi för biologisk mångfald i EU fram till 2020* (KOM(2011) 244 slutlig av den 3 maj 2011).

⁽⁵⁾ Forest Europe, 2011. *State of Europe's Forests 2011*.

⁽⁶⁾ EEA, 2009. *European Forest Types*.

Bilaga III till Life-förordningen

d) Tematiska prioriteringar för Miljö och hälsa, inbegripet kemikalier och buller: stöd till verksamhet för genomförande av de särskilda målen för miljö och hälsa i det sjunde miljöhandlingsprogrammet, särskilt

- i) stöd till verksamhet för genomförande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 ⁽¹⁾ (Reach) och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 528/2012 ⁽²⁾ (förordningen om biocidprodukter) för en säkrare och mer hållbar eller ekonomisk användning av kemikalier (inbegripet nanomaterial),
- ii) stöd till verksamhet för att främja genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/49/EG ⁽³⁾ (bullerdirektivet) i syfte att uppnå bullernivåer som inte leder till betydande negativa konsekvenser och risker för människors hälsa,
- iii) stöd till verksamhet för att undvika allvarliga olyckshändelser, särskilt underlättande av genomförandet av Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/18/EU ⁽⁴⁾ (Seveso III-direktivet).

När det gäller miljö och hälsa bör nya metoder för att minska inverkan av kemikalier, buller och industriolyckor på miljön och människors hälsa undersökas.

Följande projekt kommer därför att prioriteras:

Kemikalier – Bilaga III avsnitt A led d i

1. Projekt som minskar inverkan av kemikalier (inbegripet nanomaterial och biocidprodukter) på miljön och människors hälsa genom en säkrare och mer hållbar användning av kemikalier eller genom en minimering av deras exponering för giftiga kemikalier i produkter eller i miljön, genom att byta ut dessa mot säkrare ämnen eller mot icke-kemiska lösningar.
2. Projekt som förbättrar användningen av kemiska övervakningsdata (t.ex. miljöövervakning, mänsklig bioövervakning, produktövervakning, övervakning av inomhusluft) i skyddet av människors hälsa och miljön, genom att göra kemiska övervakningsdata tillgängliga, åtkomliga, jämförbara och samverkande, och genom att göra det möjligt att koppla dem till övervakningen av människors och miljöns hälsostatus och bedöma exponeringen för kemiska blandningar via olika exponeringsvägar.

Buller – Bilaga III avsnitt A led d ii

Under denna rubrik kommer projekt i stadsområden för att förbättra situationen för ett så stort antal personer som möjligt att prioriteras.

1. Projekt som syftar till att införa permanenta **områden med låga bullerutsläpp i stadsområden**, genom att enbart tillåta eldrivna fordon eller genom tillämpning av andra lika effektiva strategier för att skapa områden med låga bullerutsläpp.
2. Projekt **inne i tätbefolkade stadsområden** som riktas mot att minska **bullret från vägar och andra transportinfrastrukturer** genom att använda sig av ytor med lågt buller som har livscykelkostnader som kan jämföras med de för standardytor samtidigt som man uppnår en betydande bullerminskning.

Industriolyckor – Bilaga III avsnitt A led e iii

Projekt som syftar till att främja genomförandet av **Seveso III-direktivet** (direktiv 2012/18/EU) om åtgärder för att förebygga och begränsa faran för allvarliga olyckshändelser där farliga ämnen ingår genom utveckling av metodverktyg för utförande av **riskkartläggningar**, inbegripet riskkartläggningar på miljöområdet, och för **hantering av dominoeffekter**.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 av den 18 december 2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach), inrättande av en europeisk kemikaliemyndighet, ändring av direktiv 1999/45/EG och upphävande av rådets förordning (EEG) nr 793/93 och kommissionens förordning (EG) nr 1488/94 samt rådets direktiv 76/769/EEG och kommissionens direktiv 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG och 2000/21/EG (EUT L 396, 30.12.2006, s. 1).

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 528/2012 av den 22 maj 2012 om tillhandahållande på marknaden och användning av biocidprodukter (EUT L 167, 27.6.2012, s. 1).

⁽³⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/49/EG av den 25 juni 2002 om bedömning och hantering av omgivningsbuller (EGT L 189, 18.7.2002, s. 12).

⁽⁴⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/18/EU av den 4 juli 2012 om åtgärder för att förebygga och begränsa faran för allvarliga olyckshändelser där farliga ämnen ingår och om ändring och senare upphävande av rådets direktiv 96/82/EG (EUT L 197, 24.7.2012, s. 1).

Bilaga III till Life-förordningen

e) Tematiska prioriteringar för luftkvalitet och utsläpp, inbegripet miljön i städer: stöd till verksamhet för att genomföra de särskilda målen för luft och utsläpp som fastställs i färdplanen för ett resurseffektivt Europa och det sjunde miljöhandlingsprogrammet, särskilt

- i) integrerade strategier för genomförandet av lagstiftningen om luftkvalitet,
- ii) stöd till verksamhet för att underlätta uppfyllande av unionens standarder för luftkvalitet och utsläpp, inbegripet Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/81/EG ⁽¹⁾ (direktivet om nationella utsläppstak),
- iii) stöd till verksamhet för förstärkt genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU ⁽²⁾ (industriutsläppsdirektivet) med särskild betoning på att förbättra processen för att definiera och genomföra bästa tillgängliga teknik, och säkra att informationen är lättillgänglig för allmänheten och förstärka utsläppsdirektivets bidrag till innovation.

Den tematiska prioriteringen "luftkvalitet och utsläpp, inbegripet miljön i städer" fokuserar på genomförandet av lagstiftningen om miljökvalitet och en uttömmande syn på miljöproblem i städerna. Luftföroreningarna förblir det allvarligaste miljöhälsoproblemet i Europa, med ett dödlighetstal som är mer än tio gånger så högt som dödlighetstalet för trafikolyckor, och har också en omfattande inverkan på ekosystemen (t.ex. är 70 % av EU:s Natura 2000-områden drabbade av försurning på grund av luftföroreningarna). Luftföroreningarna bör hanteras i linje med EU:s kommande luftkvalitetsstrategi fram till 2030.

Industriutsläppsdirektivet är ett viktigt instrument för att förebygga föroreningar och kontrollera stora punktkällor. Erfarenheter från genomförandet av industriutsläppsdirektivet (och dess föregångare direktivet om samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar) har gjort det möjligt att fastställa ytterligare behov i fråga om information till allmänheten och införandet av nya tekniker.

Följande projekt kommer därför att prioriteras:

Lagstiftning om luftkvalitet och direktivet om nationella utsläppstak – Bilaga III avsnitt A led e i–ii

Såvida inget annat uttryckligen anges ska luftkvalitetsprojekt i allmänhet fokusera på stadsområden för att omfatta så många människor som möjligt.

1. **Lokala och regionala energiprojekt** som behandlar luftkvalitet och minskade utsläpp av atmosfäriska partiklar vid "hotspots" i områden med en fortsatt **hög användning av uppvärmningsanordningar som förbränner kol och biomassa**.
2. Projekt som bidrar till **högkvalitativa anordningar för förbränning av biomassa** och en korrekt användning av dessa, även i bergsområden (t.ex. användning av tekniker med ultralåga utsläpp, tekniker för hög effektivitet, ren förbränning och kontroll, värmelagring).
3. **Hållbara mobilitetsprojekt** för sådana komponenter som är grundläggande för att uppfylla luftkvalitetsstandarder som fokuserar på renare bilkörning, användningen av elfordon eller fordon med superlåga utsläpp ⁽³⁾ i enlighet med arbetsprogrammet för Horisont 2020, användningen av rena alternativa bränslen, innovativa program för eftermontering av fordon för kollektivtransport, alternativa transmissionstekniker som elektromobilitet och vätebaserad mobilitet, utveckling och genomförande av effektiva system för områden med låga utsläpp och differentierade vägavgifter genom avancerade åtkomstkriterier och konsumentproduktmärkningar ⁽⁴⁾ (större storstadsområden), och användningen av innovativa logistikplattformar för lokala varuleveranser.
4. **Projekt för att minska ammoniak- och partikelutsläppen från jordbruket** till stöd för genomförandet av FN/ECE:s uppgaderade riktlinjer för minskning av ammoniak- och partikelutsläppen från jordbruket.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/81/EG av den 23 oktober 2001 om nationella utsläppstak för vissa luftföroreningar (EGT L 309, 27.11.2001, s. 22).

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU av den 24 november 2010 om industriutsläpp (samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar) (EUT L 334, 17.12.2010, s. 17).

⁽³⁾ Fordon med superlåga utsläpp i den mening som avses i arbetsprogrammet för Horisont 2020.

⁽⁴⁾ De planerade produkterna kan utgöras av bilar liksom av motordrivna två- och trehjulringar.

Industriutsläppsdirektivet – Bilaga III avsnitt A led e iii

Projekt där man utvecklar och testar **tekniker för förebyggande och begränsning av utsläpp** som i direktivet om industriutsläpp ses som nya tekniker.

Miljön i städer – Bilaga III avsnitt A led e

Projekt som implementerar **integrerade och omfattande strategier för hållbar stadsplanering** genom innovativa tillvägagångssätt i fråga om kollektivtransport och mobilitet i städer, hållbara byggnader, energieffektivitet eller bevarande av den biologiska mångfalden i städer.

3.2 Det prioriterade området Natur och biologisk mångfald

Enligt artikel 11 a i Life-förordningen ska de projektämnen som hör till detta prioriterade område och de relaterade tematiska prioriteringar som tas upp i bilaga III till Life-förordningen i synnerhet ha som specifikt mål att "bidra till **utarbetandet** och genomförandet av unionens politik och lagstiftning om natur och biologisk mångfald, inklusive genomförandet av strategin för biologisk mångfald till 2020, rådets direktiv 92/43/EEG ⁽¹⁾ och Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG ⁽²⁾, i synnerhet genom **utveckling, testning och demonstration av bästa praxis och lösningar**". Projekt inom detta prioriterade område kan därför implementera befintlig bästa praxis och befintliga strategier och lösningar eller utarbeta, testa och demonstrera ny bästa praxis och nya strategier och lösningar. Med avseende med de projekt som omfattas av den tematiska prioriteringen **biologisk mångfald** kommer dock **i regel pilot- och demonstrationsprojekt att prioriteras**, såvida inget annat anges i respektive projektämne.

Life har varit ett viktigt verktyg till stöd för genomförandet av fågel- och habitatdirektiven under de 20 senaste åren. Detta småskaliga program har varit behjälpligt och i vissa fall avgörande för att säkerställa inrättandet av Natura 2000-nätverket. Medlagstiftarna har uttryckt sin tydliga önskan om att Life även fortsättningsvis ska inriktas på denna strategiska fråga, i synnerhet nu när alla medlemsstater måste se till att alla livsmiljöer och arter har en god bevarandestatus. I de flesta fall kan detta endast uppnås genom en aktiv förvaltning av områdena och förbindelserna mellan dessa eller genom en aktiv förvaltning av berörda arter. Av denna anledning kommer Life Natur och biologisk mångfald att fortsätta att fokusera sina begränsade medel på Natura 2000 för att säkerställa att åtagandena gällande Mål 1 i strategin för biologisk mångfald uppfylls till fullo. Samtidigt kommer Life 2014–2020, till följd av de positiva erfarenheterna från Life+, att främja projekt för biologisk mångfald som främst riktas mot att testa och demonstrera nya sätt att ta itu med bredare problem på området biologisk mångfald. Life Natur och Life Biologisk mångfald är tänkta att komplettera varandra.

Bilaga III till Life-förordningen

a) Tematiska prioriteringar för natur: verksamhet för genomförande av direktiven 92/43/EEG och 2009/147/EG, särskilt

i) verksamhet som syftar till att förbättra bevarandestatus för livsmiljöer och arter, inbegripet havsmiljöer och arter, även fågelarter, av unionsintresse,

ii) verksamhet till stöd för Natura 2000-nätverkets biogeografiska seminarier,

iii) integrerade strategier för genomförande av prioriterade åtgärdsplaner.

Följande projektämnen som bidrar till Mål 1 i strategin för biologisk mångfald fram till 2020 för att till fullo genomföra fågel- och habitatdirektiven kommer att prioriteras:

1. Projekt som syftar till att förbättra bevarandestatusen för livsmiljötyper eller arter (inbegripet fågelarter) av gemenskapsintresse ⁽³⁾, som riktar in sig på **Natura 2000-områden** som föreslagits eller utsetts för dessa livsmiljötyper eller arter.
2. Projekt som syftar till att förbättra bevarandestatusen för livsmiljötyper i Natura 2000-områden eller arter (även fågelarter) av gemenskapsintresse, förutsatt att deras **status inte är "gynnsam/säker och inte minskande"** eller **"okänd"** i enlighet med de senaste övergripande bedömningar som medlemsstaterna har tillhandahållit på relevant geografisk nivå i enlighet med artikel 17 i habitatdirektivet eller enligt de senaste bedömningarna enligt artikel 12 i fågeldirektivet och fågelbedömningarna på EU-nivå.

⁽¹⁾ Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (EGT L 206, 22.7.1992, s. 7).

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009 om bevarande av vilda fåglar (EUT L 20, 26.1.2010, s. 7).

⁽³⁾ Hänvisningen till termen "gemenskapsintresse" som används i detta sammanhang ska förstås som "unionsintresse".

3. Projekt som genomför en eller flera av de **åtgärder** som planeras i relevant **prioriterad åtgärdsplan** enligt uppdateringar från medlemsstaterna eller konkreta åtgärder som fastställts, rekommenderats eller avtalats inom ramen för Natura 2000-nätverkets biogeografiska seminarier.
4. Projekt som behandlar den **marina komponenten** i genomförandet av habitat- och fågeldirektiven och relaterade bestämmelser enligt deskriptor 1 i ramdirektivet om en marin strategi, i synnerhet när sådana projekt fokuserar på en eller flera av följande åtgärder:
 - a) Komplettering och färdigställande av nationella inventeringar för inrättande av marina områden i Natura 2000-nätverket.
 - b) Återställande och förvaltning av marina Natura 2000-områden, inbegripet utarbetande och genomförande av områdesförvaltningsplaner.
 - c) Åtgärder som behandlar art-, livsmiljö- eller områdesrelaterade konflikter mellan bevarandet av havsmiljön och fiskare eller andra "marina användare", liksom åtgärder som kombinerar bevarandeåtgärder med en hållbar användning av Natura 2000-områden.
 - d) Demonstrativa eller innovativa strategier för att bedöma eller övervaka inverkan av mänskliga aktiviteter på kritiska marina livsmiljöer och arter som ett verktyg för att ledsaga aktiva bevarandeåtgärder.
5. Projekt för att förbättra bevarandestatusen för livsmiljötyper eller arter av gemenskapsintresse (även fågelarter), vars åtgärder motsvarar de **åtgärder** som fastställs i relevanta åtgärdsplaner på nationell nivå eller EU-nivå för arter eller livsmiljöer.
6. Projekt som inriktar sig på **invasiva främmande arter**, i de fall dessa sannolikt kommer att försämra bevarandestatusen för arter (även fågelarter) eller livsmiljötyper av gemenskapsintresse till stöd för Natura 2000-nätverket.

Bilaga III till Life-förordningen

b) Tematiska prioriteringar för biologisk mångfald: verksamhet för genomförande av unionens strategi för biologisk mångfald fram till 2020, särskilt

i) verksamhet som syftar till att bidra till uppnåendet av Mål 2,

ii) verksamhet som syftar till att bidra till uppnåendet av Mål 3, 4 och 5.

Följande projektämnen fokuserar på genomförandet av Mål 2, 3, 4 och 5 i strategin om biologisk mångfald fram till 2020, i den mån de kan finansieras genom Life-programmet.

Prioritet kommer att ges till projektämnena nedan:

1. Projekt som syftar till att genomföra Mål 2 i strategin för biologisk mångfald, genom att integrera åtgärder för att behålla och förbättra ekosystemen och deras tjänster i de verksamheter som utförs av offentlig och privat sektor, genom att **inrätta såväl grön som blå infrastruktur och återställa skadade ekosystem**. Dessa projekt ska testa och tillämpa strategier som syftar till att
 - a) kartlägga och bedöma (även värdera) ekosystem, inbegripet marina ekosystem och deras tjänster för att bidra till att fastställa prioriteringar för återställande, grön eller blå infrastruktur eller "undvikande av nettoförlust",
 - b) återställa ekosystem inbegripet kust- och havsekosystem och deras tjänster genom att tillämpa ramen för prioriterat återställande,
 - c) utarbeta metoder för värdering av och betalning för ekosystemtjänster (även materiella och immateriella tjänster), eller
 - d) innovativa förvaltningsplaner som i synnerhet behandlar vattenrelaterade ekosystemtjänster, som skulle kunna tillhandahålla potentiella finansieringsmekanismer för att uppnå målen i strategin för biologisk mångfald och bidra till målen i ramdirektivet för vatten och översvämningdirektivet.

2. Projekt som genomför åtgärder som är riktade mot **invasiva främmande arter** (under Mål 5 i strategin för biologisk mångfald eller med avseende på att bidra till att uppnå den skyddsnivå som avses i deskriptor 2 – främmande arter i ramdirektivet om en marin strategi ⁽¹⁾) genom åtgärder för testning och tillämpning av strategier som riktas mot att

- a) förhindra införseln av invasiva främmande arter, i synnerhet genom att ta itu med vägar till oavsiktlig införsel,
- b) inrätta ett system för tidig varning och reaktion, och
- c) utrota eller kontrollera etablerade invasiva främmande arter i lämplig rumslig skala.

Dessa projekt ska med sina åtgärder ta itu med de tre stegen (förebyggande, tidig varning och reaktion, utrotning/kontroll) enligt ett omfattande ramverk, eller, om ett av stegen redan har slutförts, ska deras åtgärder åtminstone ha en tydlig förankring till en bredare ram som kopplar samman samtliga tre steg. De ska inrättas för att förbättra befintliga – eller introducera nya – tekniska, administrativa eller rättsliga ramar på berörd nivå; de ska satsa på att förhindra en mer omfattande etablering av invasiva främmande arter i EU.

3. Projekt som riktar in sig på **hotade arter** som inte ingår i bilagorna till habitatdirektivet men som har status som **”starkt hotad” eller värre** på de europeiska rödlistorna (http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/redlist/index_en.htm) eller på Internationella naturvårdsunionens (IUCN) rödlistor för de arter som inte omfattas av de europeiska rödlistorna (<http://www.iucnredlist.org/>).

4. Pilot- eller demonstrationsprojekt som använder sig av **innovativa sätt att direkt eller indirekt finansiera** (inbegripet offentliga och privata partnerskap, skatteinstrument, kompensation för biologisk mångfald etc.) verksamheter med anknytning till biologisk mångfald i offentlig och privat sektor.

5. Pilot- eller demonstrationsprojekt som testar och sedan genomför **åtgärder för grön infrastruktur** som fokuserar på

- a) innovativa tekniker och utveckling och tillämpning av tekniska standarder för dessa,
- b) bevarande eller återställande av ekosystem till förmån för människors hälsa, eller
- c) kostnadseffektiva tekniker och metoder som minimerar inverkan av befintliga energi- och transportinfrastrukturer på biologisk mångfald genom att förstärka funktionaliteten hos rumsligt sammankopplade ekosystem.

3.3 Det prioriterade området Miljöstyrning och miljöinformation

Enligt artikel 12 a i Life-förordningen ska de projektämnen som hör till detta prioriterade område och de relaterade tematiska prioriteringar som tas upp i bilaga III till Life-förordningen i synnerhet ha som specifikt mål att ”främja ökad medvetenhet om miljöfrågor, inbegripet att få allmänheten och berörda parter att stödja unionens beslutsfattande på miljöområdet, och att främja kunskap om hållbar utveckling och nya mönster för hållbar konsumtion”.

Bilaga III till Life-förordningen

Det prioriterade området Miljöstyrning och miljöinformation:

- a) Information, kommunikation och åtgärder för att öka medvetenheten enligt prioriteringarna i det sjunde miljöhandlingsprogrammet.
- b) Verksamhet till stöd för effektiva kontrollprocesser samt åtgärder för att unionens miljölagstiftning ska följas, och till stöd för informationssystem och informationsverktyg om genomförandet av unionens miljölagstiftning.

Information, kommunikation och åtgärder för att öka medvetenheten – Bilaga III avsnitt C led a

Den geografiska omfattningen när det gäller information, kommunikation och åtgärder för att öka medvetenheten kommer att beaktas i bedömningen av de föreslagna projektens mervärde för Europa.

⁽¹⁾ Bilaga I.2 i ramdirektivet om en marin strategi.

Vatten

1. Medvetenhetshöjande åtgärder om **skyldigheterna och möjligheterna enligt ramdirektivet för vatten**, som riktar sig mot myndigheter och andra aktörer som kan bidra till att hitta kostnadseffektiva lösningar som ska inkluderas i förvaltningsplanerna för avrinningsdistrikten och när det gäller skyddet mot översvämningar, sedimentförvaltning, vattenkraft, navigering, transport, fysisk planering, kemiindustrin och jordbruk.
2. Projekt för att utveckla och testa **strategier för vattenprissättning** som baseras på innovativa tillvägagångssätt, där principen "slösaren betalar" läggs till principen om att "förorenaren betalar", som definierar tydliga och mätbara effektivitetsmål för varje verksamhetsområde på relevant nivå.
3. Projekt som syftar till att inleda **program för upprövning av stränder och hav** som ett sätt att öka medvetenheten om konsekvenserna av marint avfall och därigenom öka medvetenheten om frågor med anknytning till skyddet av havsmiljön som omfattas av ramdirektivet om en marin strategi.
4. Medvetenhetshöjande åtgärder om **skyldigheterna och möjligheterna i ramdirektivet om en marin strategi** (annat än marint avfall, se punkt 3 ovan) som riktar sig gentemot myndigheter och andra berörda parter, i synnerhet i fiskeri- och havssektorn som kan bidra till att hitta kostnadseffektiva lösningar som ska inkluderas i marina strategier och åtgärdsprogram i syfte att uppnå en "god miljöstatus" i linje med de elva deskriptorer som tas upp i bilaga I till ramdirektivet om en marin strategi.
5. Projekt där berörda parter och myndigheter samarbetar **transnationellt** över nationella jurisdiktioner i fråga om genomförandet av **havsområdesstrategier**.

Avfall

1. Medvetenhetshöjande åtgärder och utbildning om **utfasning av deponeringen på avfallsupplag av återvinningsbart avfall** (för att begränsa deponeringen på avfallsupplag till restavfall, dvs. avfall som inte kan återvinnas).
2. Informationskampanjer för att öka medvetenheten och uppmuntra förändrade beteenden med avseende på viktiga avfallsrelaterade frågor med fokus på **avfallsreducering, i synnerhet gällande avfall som utgörs av eller innehåller elektriska eller elektroniska produkter och plastavfall**.

Resurseffektivitet, inbegripet mark och skogar, och ett miljövänligt kretsloppssamhälle

1. Medvetenhetshöjande åtgärder och utarbetande av vägledningsmaterial för **europiska användare av genetiska resurser**, i synnerhet forskare och små och medelstora företag, i syfte att främja överensstämmelse med kraven i förordningen om tillträde och fördelning av nytta, liksom stödverksamheter till förmån för europeiska samlingar av genetiska resurser, till exempel för att förbättra organisationen och dokumentationen av prover.
2. Åtgärder för att öka medvetenheten som främjar hållbar konsumtion med fokus på **livsmedelsavfall och optimal livsmedelsförvaring**.
3. Åtgärder för att öka medvetenheten som främjar hållbar konsumtion med fokus på **förbrukningen av mark- och landresurser**.
4. Medvetenhetshöjande åtgärder och aktiva, ingripande informationskampanjer (både aktiva ingripanden och en allmän ökning av medvetenheten) om den **ekonomiska och finansiella nyttan av resurseffektivitet, inbegripet mark**.
5. Kampanjer för kapacitetsuppbyggnad för att möjliggöra **samordning och vägledning med avseende på relevant information om skogar och skogsbränder som är representativ för EU**. Dessa projekt ska syfta till att samordna nationell eller transnationell skogsbrandsrelaterad information gällande utsläpp från skogsbränder, värderingen av brandskador, inbegripet vägledning om en kostnadseffektiv användning av resurser för skydd mot skogsbränder, och brända områden, i synnerhet Natura 2000-områden. De ska även innehålla vägledning om en gemensam strategi på EU-nivå.

Luftkvalitet och utsläpp, inbegripet miljön i städer

1. Medvetenhetshöjande åtgärder och utbildning om **luftkvaliteten i miljön i städer och dess verkan på hälsan** där människor och ekosystem är exponerade för höga halter av förorenande ämnen.
2. Medvetenhetshöjande åtgärder genom främjande av billiga system för övervakning och utvärdering av luftkvalitet.
3. Utveckling och demonstration av integrerade system som tillhandahåller **enkel åtkomst till allmänt tillgänglig information** om industrianläggningar, inbegripet tillstånd, utsläppsdata och inspektionsrapporter.

Miljö och hälsa, inbegripet kemikalier och buller

1. Medvetenhetshöjande åtgärder för medborgare och konsumenter om **faroinformation om kemikalier i artiklar**.
2. Medvetenhetshöjande åtgärder riktade mot medborgare och konsumenter om **säker användning av kemikalier i produkter som är märkta med varningstexter**.
3. Medvetenhetshöjande åtgärder riktade mot företag (importörer, tillverkare, nedströmsanvändare, återförsäljare, även små och medelstora företag) om deras **skyldigheter enligt Reach** om att meddela att de artiklar som de producerar eller importerar innehåller ämnen som inger mycket stora betänkligheter och/eller företagens skyldigheter enligt förordningarna om biocidprodukter med avseende på behandlade artiklar.
4. Informationskampanjer om **uppgifter om omgivningsbuller och bullrets verkan på befolkningens hälsa**, enligt vad som krävs i omgivningsbullerdirektivet.

Natur och biologisk mångfald

1. Nationella eller transnationella åtgärder för att öka medvetenheten i syfte att öka allmänhetens medvetenhet om **Natura 2000**. Dessa kampanjer ska utformas på så sätt att man garanterat uppnår en markant förändring i fråga om medvetenheten om de naturvärden (inbegripet ekosystemtjänster) för vilka Natura 2000 har inrättats och, möjligen kan skapa positiva beteendeförändringar bland en stor andel av målgruppen och/eller inom särskilda sociala, administrativa eller ekonomiska sektorer.
2. Åtgärder för att öka medvetenheten om **stora rovdjur** i de berörda arternas utbredningsområden.
3. Nationella och transnationella åtgärder för att informera och öka medvetenheten om EU:s **strategi för biologisk mångfald**, i syfte att öka medvetenheten och förståelsen hos medborgare och viktiga berörda parter, inbegripet beslutsfattare, företag och lokala, regionala eller nationella myndigheter, om strategins syfte och mål.
4. Nationella och transnationella åtgärder för att öka medvetenheten om **invasiva främmande arter** som riktar sig mot allmänheten och viktiga berörda parter, inbegripet beslutsfattare, företag och lokala, regionala och nationella myndigheter.
5. Åtgärder för att öka medvetenheten om **grön infrastruktur** som riktar sig mot viktiga intressentgrupper, och som främjar bästa praxis och/eller förbättrar framställningen, analysen och spridningen av tekniska och rumsliga data för utvecklingen av grön infrastruktur.

Styrning och verkställighet

1. Medvetenhetshöjande åtgärder och utbildning om **tillgången till rättslig prövning på miljöområdet**, inbegripet hur man säkerställer och mäter effektiviteten och ändamålsenligheten hos domstolsprövningar, för de juridiska organ som ansvar för förvaltningen av rättsväsendet, offentliga förvaltningar och jurister som verkar i allmänhetens intresse.
2. Medvetenhetshöjande åtgärder om **miljöansvarsdirektivet** till förmån för industriaktörer, skadereglerare, riskbedömningsexperter, decentraliserade behöriga myndigheter (i medlemsstater där utnämningen av behöriga myndigheter sker på lokal eller regional nivå) och icke-statliga miljöorganisationer, med avseende på varje intressentgrupps rättigheter och skyldigheter.
3. Medvetenhetshöjande åtgärder och utarbetande av vägledningsmaterial för forskare, små och medelstora företag och offentliga organ som **europiska användare av genetiska resurser**, för att underlätta överensstämmelsen med kraven i förordningen om tillträde och fördelning av nytta, liksom stödverksamheter till förmån för europeiska samlingar av genetiska resurser, för att förbättra organisationen och dokumentationen av prover.

Verksamhet till stöd för effektiva kontrollprocesser samt åtgärder för att främja efterlevnaden – Bilaga III avsnitt C led b

Verkställighet, inspektioner och övervakning

1. Projekt som syftar till att öka **effektiviteten och ändamålsenligheten i fråga om miljöinspektioner och miljöövervakning**, genom
 - tillämpning av riskkriterier på ett strategiskt sätt för att bedöma, utvärdera och minska de mest allvarliga typerna av överträdelser av EU:s miljölagstiftning,
 - utveckling av samarbete och samordning mellan olika inspektions- och tillsynsorgan i syfte att förenkla och optimera användningen av inspektions- och tillsynsresurserna,

- inrättande och användning av elektroniska register över inspektions- och tillsynsarbete i syfte att göra det enklare att mäta och utvärdera effektiviteten och ändamålsenligheten hos detta arbete, och/eller
- optimering av kommunikationen och den aktiva spridningen till allmänheten av resultaten av inspektions- och tillsynsarbete.

2. Projekt som syftar till att öka effektiviteten och ändamålsenligheten hos verksamheter som syftar till att **bekämpa miljöbrott** genom att

- utveckla utbytet av erfarenheter och bästa praxis mellan offentliga organ med ansvar för att utreda, åtala och döma miljöbrott,
- optimera utbytet av underrättelser och annan information mellan offentliga organ med ansvar för att utreda miljöbrott, i synnerhet brott som inbegriper gränsöverskridande förflyttningar av avfall, naturliv och handel med timmer eller kemikalier, inbegripet utbildning för inspektörer, finansiella utredningsenheter, tulltjänstemän, poliser som arbetar med miljöbrott, åklagare och rättsväsende.

Utbyte av bästa praxis

1. Projekt som stöder utbytet av bästa praxis och utvecklingen av färdigheterna hos **dem som förvaltar Natura 2000-områden**, till följd av rekommendationerna från Natura 2000-nätverkets nya biogeografiska seminarier.
2. Projekt som syftar till att utveckla och stödja rollen hos **volontärnätverk** med syftet att säkerställa deras långsiktiga bidrag till en aktiv förvaltning av Natura 2000-nätverket.
3. Projekt som förbättrar **integrationen av vetenskapspolitik** genom överföringen av resultat och/eller bästa praxis, för att skapa en gedigen teknisk bakgrund till stöd för Reach, testmetodförordningen ⁽¹⁾ eller annan **kemikalielagstiftning** eller direktivet om **skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål** ⁽²⁾.
4. Projekt som främjar utbytet av bästa praxis med anknytning till **lagstiftning om luftkvalitet** som fokuserar på övervakning och modellering, utsläppsinventeringar, förvaltningsförfaranden, fastställande av källor, informationsutbyte, samordning och stöd.
5. Utbyte av kunskap och god praxis om **miljöanpassad offentlig upphandling** mellan offentliga myndigheter som omfattar minst två av följande inslag: miljöinslag i upphandlingsdokument, utvärdering av kontrollen av miljökriterier, kostnader och nyttor i fråga om miljöanpassade inköp, arbete med befintliga leverantörer för att minska miljökonsekvensen och kostnaden för kontrakt som redan tilldelats, övervakning av verksamheter med avseende på miljöanpassad offentlig upphandling, samråd med marknadsaktörer, information om tillgänglighet på marknaden, inrättande och drift av centrala inköpsorgan med särskild kompetens på området miljöanpassad offentlig upphandling.

Främjande av tvistlösning utanför domstol

1. Projekt som syftar till **tvistlösning utanför domstol** som ett sätt att finna en vänskaplig och effektiv lösning på konflikter på miljöområdet, till exempel genom verksamheter och evenemang som riktas mot att utbilda rättstillämpare eller byta ut bästa praxis och erfarenhet om användningen av förlikning på miljöområdet.

4. KOPPLA DE ALLMÄNNA MÅLEN TILL VERKSAMHETS BIDRAG INOM DELPROGRAMMET KLIMATPOLITIK

Tematiska prioriteringar och projektämnen planeras inte ingå i de verksamhetsbidrag som genomförs inom delprogrammet Klimatpolitik. I linje med det specifika målet med Life-förordningen, dvs. att förbättra utarbetandet, genomförandet och kontrollen av efterlevnaden av unionens politik och lagstiftning på klimatområdet och tillhandahålla det erforderade mervärdet för EU, kommer genomförandet av verksamhetsbidragen att kopplas till de tre prioriterade områdena – klimatanpassning, begränsning av klimatförändringar och klimatstyrning och klimatinformation – liksom till de specifika mål som specificeras i artiklarna 14, 15 och 16 i Life-förordningen.

⁽¹⁾ Kommissionens förordning (EG) nr 440/2008 av den 30 maj 2008 om testmetoder enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach) (EUT L 142, 31.5.2008, s. 1).

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/63/EU av den 22 september 2010 om skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål (EUT L 276, 20.10.2010, s. 33).

Life-programmet kommer att bidra till att omvandla unionen till ett utsläppsnålt samhälle, vilket är en viktig del av Europa 2020-strategins klimat- och energipaket. Ny teknik för begränsning av klimatförändringar kommer att främjas genom omfattande pilottester och integrerande demonstrationsåtgärder. EU:s klimatpolitik kommer att ha en stark koppling till lokala impulser och initiativ och lyfta fram exempel på nya och bättre strategier för att genomföra denna övergång. Redovisningen av växthusgaser och begränsningen av klimatförändringar inom markanvändningssektorn kommer också att utvecklas ⁽¹⁾. Life kommer slutligen att stödja genomförandet av EU:s strategi för klimatanpassning för att bidra till en mer klimattålig union ⁽²⁾.

Baserat på dessa hänsynstaganden kan nuvarande och framtida EU-politik komma att stödjas av program som behandlar följande områden:

- Stöd till genomförandet av anpassningsstrategier. Detta kan innebära särskilda sårbarhetsbedömningar på regional eller gränsöverskridande nivå som fokuserar på mycket sårbara områden som i EU:s anpassningsstrategi identifierats som tätorter, kustområden, bergsområden och ö-områden, marina ekosystem, områden som ofta drabbas av torka eller avrinningsdistrikt liksom genomförande av innovativa anpassningsstrategier, utarbetande av specifika investeringsplaner.
- Stöd till skapandet av ett fossilfritt samhälle. Pionjärer och förebilder är viktiga för att leda övergången till utsläppsnåla ekonomier och samhällen. Många tekniker, livsstilar eller styrningsmodeller pilottestas i sociala grupper, små samhällen och av innovatörer innan de börjar användas av den breda massan. Stöd till utvecklingen av nya strategier (modellstäder eller modellregioner) för produktion, konsumtion och styrning med en transformationseffekt bör till fullo spegla målen i EU:s klimat- och energipaket eller målen i färdplanen fram till 2050. För att uppnå goda resultat bör också befintlig utsläppsnål teknik undersökas med avseende på vilka icke-tekniska hinder som förhindrar den att slå igenom på marknaden.
- Demonstration på regional eller subregional nivå av utsläppsnåla strategier eller förvaltningsplaner för markanvändning. Detta kan inkludera integrering av en rad åtgärder för utsläppsminskning och resurseffektivitet i olika sektorer och genom att använda sig av en rad åtgärder för att uppmuntra beteendeförändringar. Stöd till utvecklingen av praxis för markförvaltning som påverkar utsläpp och saneringen av utsläpp, t.ex. som kompletterande åtgärder till sådana som stöds genom de europeiska struktur- och investeringsfonderna.

5. TEKNISK METOD FÖR URVAL AV PROJEKT OCH URVALS- OCH TILLDELNINGSKRITERIER FÖR BIDRAG (ARTIKEL 24.2 d I LIFE-FÖRORDNINGEN)

Nedan beskrivs den tekniska metoden för urval av projekt och, för bidrag, de huvudsakliga specifika kriterierna för bidragsberättigande ⁽³⁾ och tilldelningskriterierna i enlighet med artiklarna 2 och 19 i Life-förordningen. Eftersom metoderna och kriterierna i stort sett är desamma för samma projekttyper enligt båda delprogrammen hänvisas det endast uttryckligen till ett av delprogrammen om det föreligger skillnader.

För alla typer av bidrag kommer komplementaritet och en optimal användning av EU-medel, inbegripet medel för kompletterande verksamheter från unionens andra finansieringsinstrument, i enlighet med artikel 8 i Life-förordningen, att utvärderas och beaktas i tilldelningskriteriet "Mervärde för EU: övriga aspekter". För att undvika oönskade överlappningar ska sökande motivera varför de väljer att ansöka om Life-finansiering i stället för annan unionsfinansiering, i händelse av att annan unionsfinansiering också skulle kunna stödja liknande projekt eller åtgärder.

Projekt som finansieras inom ett prioriterat område som skulle kunna undergräva miljö- eller klimatmålen inom ett annat prioriterat område kommer inte att finansieras såvida inte denna inverkan tydligt förklaras och motiveras i förslaget och möjliga alternativ och korrekta begränsnings- och anpassningsåtgärder i förekommande fall har planerats.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets beslut nr 529/2013/EU av den 21 maj 2013 om bokföringsregler för utsläpp och upptag av växthusgaser till följd av verksamheter i samband med markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk och om information beträffande åtgärder som rör dessa verksamheter (EUT L 165, 18.6.2013, s. 80).

⁽²⁾ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén: *En EU-strategi för klimatanpassning* (COM(2013) 216 final, 16.4.2013).

⁽³⁾ Betydelsen av den engelska termen "selection" (val) i artikel 24.2 d i Life-förordningen inbegriper betydelsen av termen "eligibility" (urvalskriterier) i artikel 19 i Life-förordningen och i artikel 131 i budgetförordningen.

Ytterligare uppgifter kommer att finnas i ansöknings- och utvärderingsriktlinjerna, som kommer att offentliggöras under den berörda ansökningsomgången. Utan att det påverkar Life-förordningen och de vägledande nationella tilldelningarna och i syfte att förenkla de administrativa förfarandena kan den tekniska metoden för projekturvalet komma att anpassas och förenklas i samband med varje årlig ansökningsomgång.

För projekt enligt delprogrammet Miljö som inte är integrerade projekt har vägledande nationella tilldelningar fastställts på grundval av bilaga I till Life-förordningen och de uppgifter som fanns tillgängliga i december 2013 för den period som omfattas av detta fleråriga arbetsprogram. De kommer att användas i samband med rangordningen av dessa projekt.

I händelse av en ökning eller minskning på 10 % eller mer av eller ett eller flera av de kriterier som anges i bilaga I för någon av medlemsstaterna eller om en ny medlemsstat ansluter sig till Europeiska unionen kommer detta att ses om en betydande förändring av beräkningsunderlaget. I händelse av en betydande förändring kommer de vägledande nationella tilldelningarna att räkas om för alla medlemsstater för den återstående perioden. Innan varje ansökningsomgång kommer kommissionen att kontrollera huruvida någon betydande förändring har skett.

Vägledande nationell tilldelning för 2014–2017 för andra projekt än integrerade projekt inom delprogrammet Miljö

Medlemsstat	% av budgeten	Medlemsstat	% av budgeten	Medlemsstat	% av budgeten	Medlemsstat	% av budgeten
BE	2,05	EL	3,27	LT	1,02	PT	2,51
BG	3,04	ES	9,33	LU	1,05	RO	4,29
CZ	2,03	FR	9,80	HU	2,42	SI	1,85
DE	10,82	HR	2,52	MT	0,90	SK	2,15
DK	1,61	IT	8,44	NL	2,94	FI	2,45
EE	1,20	CY	1,32	AT	1,85	SE	3,10
IE	1,43	LV	0,96	PL	6,37	UK	9,27

5.1 Verksamhetsbidrag

Det kommer att säkerställas att förslag från sökande som ska uteslutas eller som inte uppfyller de allmänna kriterierna för bidragsberättigande i enlighet med artikel 131 i budgetförordningen förkastas.

Dessutom måste förslagen uppfylla de formkrav (t.ex. ska vissa projektförslag endast lämnas in digitalt) och kriterier för bidragsberättigande (t.ex. överensstämmelse med riktlinjerna för rätten för israeliska enheter och deras verksamheter inom de territorier som är ockuperade av Israel sedan juni 1967 att omfattas av bidrag, priser och finansieringsinstrument som finansieras av EU från och med 2014⁽¹⁾) som gäller för alla verksamhetsbidrag enligt Life, som också uttryckligen kommer att tas upp i respektive ansökningsriktlinjer. De tillämpliga kriterierna för bidragsberättigande för de olika projekttyperna anges under den aktuella rubriken. Kriterier som gäller på samma sätt för olika projekttyper kommer bara att nämnas i avsnitt 5.1.1 (projekt i enlighet med artikel 18 a, b, c och h i Life-förordningen).

I enlighet med artikel 6.2 i Life-förordningen får juridiska personer som är etablerade utanför unionen delta i de projekt som avses i artikel 18 i Life-förordningen, förutsatt att stödmottagaren som samordnar projektet är baserad i unionen och att den verksamhet som utförs utanför unionen uppfyller de krav som anges i artikel 6.1 i ovannämnda förordning.

I enlighet med artikel 7 i Life-förordningen ska samarbete med relevanta internationella organisationer, och med deras institutioner och organ, vara möjligt under genomförandet av Life-programmet om det krävs för att uppnå de allmänna mål som anges i artikel 3 i Life-förordningen.

Dessutom kommer förslag endast att väljas ut om de, på grundval av särskilda stödjande handlingar med anknytning till de sökandes resultat under föregående år, kan styrka

— operativ kapacitet – den sökande måste ha de yrkesmässiga färdigheter och kvalifikationer som krävs för att slutföra projektet, och

⁽¹⁾ Kommissionens kungörelse nr 2013/C-205/05(EUT C 205, 19.7.2013, s. 9).

- finansiell kapacitet – den sökande måste ha stabila och tillräckliga finansieringskällor för att kunna upprätthålla sin verksamhet under projektets löptid och delta i finansieringen av detsamma.

Artikel 131 i budgetförordningen kommer att gälla för urvalet av offentliga organ och internationella organisationer med avseende på deras finansiella kapacitet.

5.1.1 Projekt i enlighet med artikel 18 a, b, c och h i Life-förordningen

Urvalet av pilot-, demonstrations- och bästa praxis-projekt och projekt för information, ökad medvetenhet och kunskapsspridning i den mening som avses i artikel 18 a, b, c och h i Life-förordningen följer samma tekniska metod för urval av projekt och är föremål för samma kriterier för bidragsberättigande och tilldelningskriterier, i enlighet med vad som avses nedan.

5.1.1.1 Teknisk metod för urval av projekt

Urvalet av projekt kommer att genomföras på följande sätt:

- Utvärdering av förslag

Kommissionen och/eller genomförandeorganet kommer att kontrollera överensstämmelsen hos varje förslag med kriterierna för bidragsberättigande och urvalskriterierna och kommer att utvärdera dem mot tilldelningskriterierna.

- Utarbetande av en "preliminär utförlig förteckning" över förslag

Kommissionen och/eller genomförandeorganet kommer att rangordna de bidragsberättigade förslagen med utgångspunkt i förtjänst och i enlighet med regeln om att minst 55 % av de budgetmedel som tilldelas projekt som får stöd genom verksamhetsbidrag inom delprogrammet Miljö ska gå till projekt som stöder bevarandet av natur och biologisk mångfald (artikel 9.3 i Life-förordningen). Kommissionen och/eller genomförandeorganet ska också sträva efter att se till att minst 15 % av budgetmedlen för projekt tilldelas transnationella projekt (artikel 19.7 i Life-förordningen). Dessutom, med avseende på projekt enligt delprogrammet Miljö, ska kommissionen och/eller genomförandeorganet säkerställa geografisk balans (artikel 19.5 i Life-förordningen). Den preliminära utförliga förteckningen ska inbegripa alla projekt i fallande ordning så att de totala föreslagna projektbudgetarna motsvarar cirka 130 % av den tillgängliga budgeten.

- Utarbetande av den slutgiltiga förteckningen över projekt som ska finansieras och av reservförteckningen

Efter en översynsetapp ska de projekt som valts ut föreslås för finansiering, inom ramen för den tillgängliga budgeten. En reservförteckning ska upprättas med de bäst rangordnade projekt som inte kan finansieras med avseende på den tillgängliga budgeten. Reservförteckningen ska omfatta ytterligare 20 % av den tillgängliga Life-budgeten.

- Undertecknande av bidragsavtalet

5.1.1.2 Kriterier för bidragsberättigande och tilldelningskriterier

Följande kriterier för bidragsberättigande och tilldelningskriterier kommer att tillämpas:

a) Kriterier för bidragsberättigande

Ett projektförslag i den mening som avses i artikel 18 a, b, c och h i Life-förordningen kommer endast att väljas ut för utvärdering av dess förtjänst om det kan påvisas att projektet

- bidrar till ett eller flera av de allmänna mål som anges i artikel 3 i Life-förordningen och de tillämpliga specifika målen i artiklarna 10, 11, 12, 14, 15 och 16 i Life-förordningen,
- omfattas av det prioriterade området för Life-delprogrammet i enlighet med artiklarna 9 och 13 i Life-förordningen inom vilket projektförslaget lämnades in,
- motsvarar någon av följande projekttyper enligt definitionen i artikel 2 a, b, c och h i Life-förordningen:

Pilotprojekt: Projekt som gäller en teknik eller metod som inte har tillämpats eller testas tidigare eller på annan plats, som ger potentiella fördelar för miljö eller klimat jämfört med nuvarande bästa praxis, och som sedan kan tillämpas i en större skala på liknande situationer.

Demonstrationsprojekt: Projekt där man omsätter i praktiken, testar, utvärderar och sprider åtgärder, metoder eller tillvägagångssätt som är nya eller okända i projektets specifika sammanhang, som exempelvis kan vara geografiskt, ekologiskt eller socioekonomiskt, och som skulle kunna tillämpas någon annanstans under liknande omständigheter.

Bästa praxis-projekt: Projekt som på lämpligt och kostnadseffektivt sätt tillämpar de senaste teknikerna, metoderna och tillvägagångssätten med beaktande av projektets specifika sammanhang.

Obs: För pilot-, demonstrations- och bästa praxis-projekt på området bevarande av natur och biologisk mångfald ska minst 25 % av budgeten sättas av för konkreta bevarandeåtgärder (begränsade undantag kommer att vara möjliga med avseende på specifika politiska behov och kommer uttryckligen att tas upp i ansökningsvägledningen).

Projekt för information, ökad medvetenhet och kunskapsspridning: Projekt som syftar till att stödja kommunikation, sprida information och öka medvetenheten på områdena för delprogrammet Miljö.

Obs: Projekt som är inriktade på **forskning** ⁽¹⁾ eller som är avsedda för anläggning av **storskalig infrastruktur** omfattas inte av Life-programmets räckvidd och är därför **inte bidragsberättigade**.

b) Tilldelningskriterier

Förtjänsten hos alla bidragsberättigade förslag som uppfyller kriterierna för bidragsberättigande kommer att utvärderas och poängsättas enligt följande tilldelningskriterier och poängsystem:

— Teknisk överensstämmelse och kvalitet

Detta kriterium kommer att fokusera på tydligheten, genomförbarheten och hållbarheten hos de åtgärder som ingår i förslaget. Hållbarheten hos projektresultaten på mellanlång och lång sikt ligger i kapaciteten att upprätthålla dem efter projektets genomförande. Ett projekts hållbarhet förutsätter en strategi som inbegriper uppgifter för att säkerställa att de nödvändiga projektåtgärderna fortsätter att genomföras och att den tillhörande finansieringen fortsätter att säkerställas efter projektets slut.

— Finansiell överensstämmelse och kvalitet

Den föreslagna budgeten och dess samstämmighet med de föreslagna åtgärderna och med de tillämpliga reglerna liksom kostnadseffektiviteten hos den föreslagna strategin kommer att utvärderas.

— Mervärde för EU: omfattning och kvalitet gällande bidraget till de specifika målen för de prioriterade områdena inom de två Life-delprogrammen

Den utsträckning i vilken varje förslag bidrar till ett eller flera av de specifika målen för de prioriterade områdena inom varje Life-delprogram i enlighet med artiklarna 10, 11 och 12 i Life-förordningen (för Life-delprogrammet Miljö) och artiklarna 14, 15 och 16 (för Life-delprogrammet Klimatpolitik) och kvaliteten på detta bidrag kommer att utvärderas.

— Mervärde för EU:

flera syften, synergier och integration: Projekt som, samtidigt som de fokuserar på ett specifikt område, inbegriper en välutformad mekanism för säkerställande av flera syften och förbättrar integrationen av specifika miljömål i andra politikområden och skapar synergier med målen med annan unionspolitik utan att äventyra de mål som eftersträvas genom Life-förordningen kommer att få högre poäng.

— Mervärde för EU:

reproducerbarhet och överförbarhet: Med reproducerbarhet och överförbarhet avses projektets potential att upprepas och överföras både under och efter dess genomförande. En framgångsrik upprepning och överföring kräver en strategi som inbegriper uppgifter för att öka inverkan av projektets lösningar och uppnå ett mer omfattande genomslag, som uppnår en kritisk nivå under projektet och/eller på kort och medellång sikt efter det att Life-projektet har slutförts. Detta sträcker sig längre än kunskapsöverföring och nätverksarbete, och innebär att de tekniker, metoder eller strategier som tagits fram eller tillämpats inom projektet omsätts i praktiken på annat håll.

— Mervärde för EU: övriga aspekter

Transnationella: Transnationella förslag kommer att gynnas om transnationellt samarbete krävs för att garantera att projektets mål kan uppnås. På grundval av detta kriterium kan ytterligare poäng endast ges till ett förslag om det finns tillräckliga bevis för ett mervärde hos den transnationella strategin.

Miljöanpassad upphandling: Förslag som förutspår tydliga resultat för att säkerställa en omfattande tillämpning av koncept för miljöanpassad upphandling kommer att få högre poäng.

⁽¹⁾ Förslag som berör forskning kan ställas till de dithörande programmen i Horisont 2020: <http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/opportunities/index.html>

Införande av resultaten från EU:s forsknings- och innovationsprogram: Förslag som förväntas använda sig av resultaten från de miljö- och klimatrelaterade forsknings- och innovationsprojekt som finansieras genom Horisont 2020 eller genom tidigare ramprogram kommer att få högre poäng, om det finns tillräckliga bevis för att detta utnyttjande av projektet ger ett mervärde.

— *Specifika kriterier och poängsystem för miljöprojekt*

De specifika kriterierna och poängsystemet enligt delprogrammet Miljö speglar det faktum att tematiska prioriteringar (bilaga III till Life-förordningen) och de tillhörande projektämnena (rubrik 2 ovan) endast definierats för delprogrammet Miljö.

— Mervärde för EU: bidrag till projektämnena

Life-förslag som tydligt omfattas av de projektämnena som genomför de tematiska prioriteringarna i bilaga III för delprogrammet Miljö enligt definitionen i det fleråriga arbetsprogrammet kommer att få ytterligare poäng enligt detta kriterium.

Tilldelningskriterier	Lägsta godkända poäng (*)	Högsta poäng
1. Teknisk överensstämmelse och kvalitet	10	20
2. Finansiell överensstämmelse och kvalitet	10	20
3. Mervärde för EU: omfattning och kvalitet gällande bidraget till de specifika målen för de prioriterade områdena inom Life-delprogrammet Miljö	10	20
4. Bidrag till projektämnena	—	10
5. Mervärde för EU: flera syften, synergier och integration	7	15
6. Mervärde för EU: reproducerbarhet och överförbarhet	5	10
7. Mervärde för EU: transnationellt, miljöanpassad upphandling, genomslag	—	5
Övergripande (godkända) poäng	55	100

(*) Ett projektförslag måste uppnå åtminstone den lägsta godkända poängen för varje tilldelningskriterium och summan av poängen för kriterier för vilka en lägsta poäng har fastställts måste också motsvara 55 poäng eller mer.

— *Specifika kriterier och poängsystem för projekt inom delprogrammet Klimatpolitik*

— Mervärde för EU: Bidrag till en ökad klimattålighet och/eller minskning av växthusgasutsläppen

Projekt enligt delprogrammet Klimatpolitik måste styrka en omvandlande inverkan som ökar klimattåligheten och/eller minskar utsläppen av växthusgaser. Detta ska bidra till övergången till en resurseffektiv, utsläppssnål och klimattålig ekonomi. Det kommer både att bedömas på projektnivå och när det gäller potentialen för en bredare reproducerbarhet/överförbarhet av de projektresultat som uppnås under projektet eller efter projektet.

Tilldelningskriterier	Lägsta godkända poäng (*)	Högsta poäng
1. Teknisk överensstämmelse och kvalitet	10	20
2. Finansiell överensstämmelse och kvalitet	10	20
3. Mervärde för EU: Omfattning och kvalitet med avseende på bidraget till en ökad klimattålighet och/eller minskning av växthusgasutsläppen	7	15

Tilldelningskriterier	Lägsta godkända poäng (*)	Högsta poäng
4. Mervärde för EU: Omfattning och kvalitet gällande bidraget till de specifika målen för de prioriterade områdena inom Life-delprogrammet Klimatpolitik	7	15
5. Mervärde för EU: kvaliteten när det gäller flera syften, synergier och integration	7	15
6. Mervärde för EU: reproducerbarhet och överförbarhet	5	10
7. Mervärde för EU: transnationellt, miljöanpassad upphandling, genomslag	—	5
Övergripande (godkända) poäng	55	100

(*) Ett projektförslag måste uppnå åtminstone den lägsta godkända poängen för varje tilldelningskriterium och summan av poängen för kriterier för vilka en lägsta poäng har fastställts måste också motsvara 55 poäng eller mer.

5.1.2 Integrerade projekt i enlighet med artikel 18 d i Life-förordningen

Inlämnings- och urvalsprocessen för integrerade projekt har utformats med utgångspunkt i ett förfarande i två steg i enlighet med Life-förordningen. Detta bör underlätta de potentiella sökandenas arbete och se till att de får bästa möjliga vägledning från kommissionen under processen. Arbetsflödet har strukturerats på ett sätt så att det åtföljer den stegvisa utvecklingen och finjusteringen av varje förslag. Inom de tidsfrister som tillåts genom reglerna om tematisk fördelning och geografisk spridning i Life-förordningen ska principen om likabehandling strikt tillämpas under utvärderingsprocessens samtliga etapper.

5.1.2.1 Teknisk metod för inlämning och urval av projekt

Steg 1

— Ansökningsomgång

— Inlämning av en projektbeskrivning

Den sökande lämnar in en kortfattad projektbeskrivning med uppgifter om projektets innehåll och den plan eller strategi som projektet avser genomföra och en finansiell plan för det övergripande genomförandet av planen eller strategin.

— Utvärdering av projektbeskrivningen och fråge- och svarsetapp

På grundval av projektbeskrivningen fastställer och noterar kommissionen de förslag som uppfyller kriterierna för bidragsberättigande. Sökande med förslag som uppfyller dessa kriterier kommer att bjudas in att delta i en fråge- och svarsetapp, där de kan lämna in frågor med anknytning till utarbetandet av ett fullständigt förslag. I slutet av denna etapp kommer kommissionen att offentliggöra alla frågor och svar anonymt, för att ge alla sökande samma hjälp att utarbeta sina fullständiga förslag. I förekommande fall kommer kommissionen att komplettera frågorna och svaren med vägledning gällande typiska svårigheter som sökande kan ha stött på och som stod klara av projektbeskrivningarna.

Steg 2

— Inlämning av det fullständiga förslaget:

Sökande med bidragsberättigade projektbeskrivningar bjuds in att lämna in ett fullständigt förslag.

— Utvärdering av fullständiga förslag

Kommissionen sammanställer, efter en ingående utvärdering, en "preliminär utförlig förteckning" över de rangordnade förslag som kan komma att övervägas för finansiering. Rangordningen baseras på förtjänst och, inom delprogrammet Miljö, också på överensstämmelse med regeln om att minst 55 % av de budgetmedel som tilldelas genom verksamhetsbidrag ska gå till bevarandet av natur och biologisk mångfald, och med kriteriet om geografisk spridning i artikel 19.4 i Life-förordningen. Kommissionen kontrollerar också de sökandes finansiella och operativa kapacitet att utföra projektet.

- Utarbetande av den slutgiltiga förteckningen över projekt som ska finansieras och av reservförteckningen

Efter en översynsetapp ska de projekt som valts ut föreslås för finansiering, inom ramen för den tillgängliga budgeten. En reservförteckning ska upprättas med de bäst rangordnade projekt som inte kan finansieras med avseende på den tillgängliga budgeten. Reservförteckningen ska omfatta ytterligare 20 % av den tillgängliga Life-budgeten.

- Undertecknande av bidragsavtalet

Även om tvåstegsstrategin kommer att gälla under det fleråriga arbetsprogrammets löptid kan kommissionen komma att anpassa den process som beskrivs ovan utifrån lärdomar som dras.

Vid rangordningen av integrerade projekt ska kommissionen säkerställa geografisk balans genom att preliminärt tilldela ett eller två integrerade projekt till vardera medlemsstat under varaktigheten för detta fleråriga arbetsprogram för att se till att artikel 19.4 i Life-förordningen iakttas under hela finansieringsperioden 2014–2020.

5.1.2.2 Kriterier för bidragsberättigande och tilldelningskriterier

Följande kriterier för bidragsberättigande kommer att tillämpas på både projektbeskrivningen och det fullständiga förslaget.

a) Kriterier för bidragsberättigande

Ett förslag förkastas om det inte uppfyller ett eller flera av följande kriterier:

1. *Omfattande territoriell täckning:* Genomförandet av den avsedda unionsplanen eller -strategin kommer att täcka ett omfattande territorium, i synnerhet ett regionalt, multiregionalt eller transnationellt territorium. En strategi som omfattar flera städer kan också godtas för integrerade projekt som behandlar förvaltningen av luftkvalitet, liksom integrerade projekt enligt delprogrammet Klimatpolitik.

2. *Mobilisering av andra medel:* Som ett komplement till det integrerade projektet själv och den specifika medfinansiering som krävs för det enligt Life-förordningen (artikel 20.1 a och c) kommer minst en annan typ av relevant finansieringskälla på unionsnivå eller nationell nivå, eller en privat finansieringskälla, att mobiliseras för genomförandet av den avsedda unionsplanen eller -strategin.

3. *Deltagande av viktiga berörda parter:* Viktiga berörda parter kommer att delta i genomförandet av den avsedda unionsplanen eller -strategin.

i) Särskilt kriterium för bidragsberättigande för projekt inom delprogrammet Miljö

Det integrerade projektet är endast bidragsberättigat om det syftar till att genomföra en eller flera av följande miljöplaner eller -strategier som krävs i särskild unionslagstiftning på miljöområdet, som tagits fram enligt andra unionsakter eller som tagits fram av medlemsstaternas myndigheter:

- a) Prioriterade åtgärdsplaner enligt artikel 8 i habitatdirektivet.
- b) Avfallsplaner enligt artikel 28 i ramdirektivet om avfall.
- c) Förvaltningsplaner för avrinningsdistrikt enligt bilaga VII till ramdirektivet för vatten.
- d) Luftkvalitetsplaner enligt luftkvalitetsdirektivet.

ii) Särskilt kriterium för bidragsberättigande för projekt inom delprogrammet Klimatpolitik

Det integrerade projektet ska syfta till att genomföra en eller flera av följande klimatplaner eller -strategier som krävs i specifik unionslagstiftning på miljöområdet, som tagits fram enligt andra unionsakter eller som tagits fram av medlemsstaternas myndigheter inom något av följande områden:

- a) Specifika nationella, regionala eller lokala anpassningsstrategier eller handlingsplaner
- b) Handlingsplaner på stads- eller samhällsnivå som leder övergången till ett utsläppssnålt och/eller klimattåligt samhälle
- c) Specifika nationella, regionala eller industri-/sektorsspecifika färdplaner för minskning av växthusgaser eller för utsläppssnåla ekonomier.

b) Tilldelningskriterier

Följande tilldelningskriterier kommer endast att tillämpas på det fullständiga förslaget: Alla förslag som uppfyller kriterierna för bidragsberättigande (och urvalskriterierna) går vidare till en ingående utvärdering av deras kvalitet under tilldelningsetappen. Ett förslag som går vidare till den här etappen kommer att ges poäng med utgångspunkt i följande tilldelningskriterier:

Tilldelningskriterier	Lägsta godkända poäng (*)	Högsta poäng
1. Teknisk överensstämmelse och kvalitet	10	20
2. Finansiell överensstämmelse och kvalitet	10	20
3. Mervärde för EU: Omfattning och kvalitet med avseende på bidraget till målen	15	20
4. Mervärde för EU: Omfattning och kvalitet med avseende på mobiliseringen av andra medel, i synnerhet unionsmedel	—	10
5. Mervärde för EU: kvaliteten när det gäller flera syften, synergier och integration	7	15
6. Mervärde för EU: reproducerbarhet och överförbarhet	5	10
7. Mervärde för EU: transnationellt, miljöanpassad upphandling, genomslag	—	5
Övergripande (godkända) poäng	55	100

(*) Ett projektförslag måste uppnå åtminstone den lägsta godkända poängen för varje tilldelningskriterium och summan av poängen för kriterier för vilka en lägsta poäng har fastställts måste också motsvara 55 poäng eller mer.

Följande tilldelningskriterier är specifika eller innehåller inslag som är specifika för integrerade projekt:

— Mervärde för EU: Omfattning och kvalitet med avseende på bidraget till målen

Den utsträckning i vilken varje förslag bidrar till ett eller flera av de allmänna och specifika målen med Life i enlighet med artiklarna 3, 10, 11 och 12 (Life Miljö) och artiklarna 3, 14, 15 och 16 (Life Klimatpolitik) i den nya Life-förordningen kommer att utvärderas.

Följande specifika aspekter kommer att kontrolleras beroende på de prioriterade områden som projektet ingår i.

— *Särskilt kriterium för projekt inom delprogrammet Miljö*

— Integrerade projekt som berör genomförandet av de prioriterade ramprogrammen för Natura 2000:

Mervärdet för EU måste bevisas när det gäller projektets bidrag till att nå Mål 1 i EU:s strategi för biologisk mångfald och de allmänna målen i habitat- och fågeldirektiven, och i synnerhet med avseende på bidraget till förbättringen av bevarandestatusen för arterna och livsmiljötyperna av gemenskapsintresse (habitatdirektivet) och/eller statusen för fågelarter (fågeldirektivet).

— Integrerade projekt som genomför förvaltningsplaner för avrinningsdistrikt:

Mervärdet för EU måste bevisas med avseende på deras bidrag till att uppnå målen i ramdirektivet för vatten. De föreslagna åtgärderna bör rikta sig mot omfattande påverkan på miljöns vattenupptagningsförmåga och användningen av åtgärder med låg inverkan (t.ex. miljöanpassad infrastruktur) för sanering. Sådan påverkan ska ha fastställts i den bedömning som utförts av medlemsstaterna inför utarbetandet av genomförandeplanerna för den relevanta EU-lagstiftningen och EU-politiken (t.ex. ramdirektivet för vatten, ramdirektivet om en marin strategi, direktivet om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse, dricksvattendirektivet, badvattendirektivet, översvåmningsdirektivet och/eller planer för torka).

Projekten bör fokusera på storskalig (t.ex. avrinningsdistrikt) planering och inrättande av åtgärder för att öka vattenupptagningen i stads- och landsbygdsområden, förbättra infiltreringen, öka vattenlagringskapaciteten och avlägsna föroreningar genom naturliga eller "naturlika" processer. De bör sträva efter synergier för att genomföra åtgärder som kommer att avhjälpa befintlig hydromorfologisk påverkan och förbättra den biologiska mångfalden och skönhets- och rekreationsvärdet.

— Integrerade projekt med genomförande av avfallsplaner:

Det integrerade projektet är avsett att stödja genomförandet av avfallsplanerna enligt vad som krävs i artikel 28 i ramdirektivet om avfall 2008/98/EG ⁽¹⁾ och/eller de avfallsförebyggande programmen enligt vad som krävs i artikel 29 i ramdirektivet om avfall.

Deras mervärde för EU kommer att bedömas med avseende på deras bidrag till genomförandet av avfallshierarkin (artikel 4 i ramdirektivet om avfall), uppnåendet av återvinningsmålen i artikel 11 i ramdirektivet för vatten och övriga mål i EU:s avfallslagstiftning, liksom genomförandet av de åtgärder som krävs för att stödja de målen.

— Integrerade projekt som behandlar genomförandet av luftkvalitetsplaner och luftkvalitetsprogram:

Det integrerade projektet är avsett att stödja genomförandet och övervakningen av lokala och regionala luftkvalitetsplaner enligt definitionen i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/50/EG ⁽²⁾ med det slutliga målet att bidra till de nationella luftvårdsprogrammen. Om projekten baseras på lokala luftkvalitetsplaner ska projekten inbegripa samordning och samarbete mellan minst fem städer med sådana planer; om de baseras på en regional luftkvalitetsplan ska projekten inbegripa samordning och samarbete mellan alla lokala förvaltningar och den regionala förvaltningen. Storskaliga projekt kommer att favoriseras.

— Särskilda kriterier för projekt inom delprogrammet Klimatpolitik

— Integrerade projekt som behandlar genomförandet av strategier, planer och färdplaner för begränsning av klimatförändringar:

Det integrerade projektet stöder genomförandet av strategier och planer för minskning av växthusgaser eller färdplaner för en utsläppssnål ekonomi och omfattar specifika kommuner eller regioner (t.ex. enligt vad som anges i borgmästaravtalet), industri- eller jordbrukssektorer (genom att analysera markanvändningen på regional nivå, det sociala och ekonomiska sammanhanget) eller andra ekonomiska sektorer genom att införa teknik- och tjänstebaserade strategier på ett hållbart och innovativt sätt. Det integrerade projektet bör kompletteras med nödvändiga infrastrukturinvesteringar eller utveckling eller spridning av innovativa tekniker och tjänster i städer, regioner och/eller samhällen som stöds genom andra relevanta program för unionsfinansiering, som även specificeras i strategin/planen/färdplanen. Deras mervärde för EU kommer att bedömas med avseende på bidraget från det integrerade projektet till minskningen av växthusgasutsläppen, deras integrering i olika politikområden, den direkta medverkan av en rad olika aktörer och den omfattning i vilken det integrerade projektet är en operativ del av strategin/planen/färdplanen.

— Integrerade projekt som behandlar genomförandet av strategier, planer och färdplaner för klimatanpassning:

Det integrerade projektet är avsett att genomföra strategier eller planer för klimatanpassning eller tar itu med specifika sårbarheter på området klimatförändringar (t.ex. kustområden, områden som ofta drabbas av torka och andra prioriterade områden i enlighet med Åtgärd 2 i EU:s anpassningsstrategi). Åtgärder som finansieras genom nationella resurser eller åtgärder som finansieras genom andra relevanta program för unionsfinansiering bör komplettera de åtgärder som ska finansieras genom Life-programmet för att genomföra en övergripande anpassningsstrategi eller -plan. Stöd kan t.ex. ges till översvämningshanteringen i ett gränsöverskridande flod-/kustområde eller till urbana anpassningsmetoder som inbegriper flera städer. Synergier med annan miljö- och klimatpolitik bör vara ett centralt tema i anpassningsprojekten, t.ex. bör klimatanpassning och biologisk mångfald främjas i förekommande fall. Mervärdet för EU kommer också att bedömas med avseende på det integrerade projektets bidrag till målen i EU:s anpassningsstrategi ⁽³⁾, integreringen i olika sektorer och medverkan av en rad olika berörda parter.

— Mervärde för EU: Omfattning och kvalitet med avseende på mobiliseringen av andra medel, i synnerhet unionsmedel: Kvaliteten på samordningen med andra finansieringsmekanismer och nivån på mobiliseringen av andra medel som ett komplement till det Life-anslag som planeras (utöver det minimum som krävs för att ha rätt till stöd) liksom sannolikheten för att man faktiskt lyckas mobilisera dessa och deras funktionella koppling till den plan som ska genomföras kommer att avgöra huruvida ett integrerat projekt får ytterligare poäng enligt detta kriterium. Integrerade projekt som troligtvis kommer att mobilisera unionsmedel med en funktionell koppling till den plan som ska genomföras och som räknar med en tillfredsställande samordningsmekanism kommer att få högre poäng.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG av den 19 november 2008 om avfall och om upphävande av vissa direktiv (EUT L 312, 22.11.2008, s. 3).

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/50/EG av den 21 maj 2008 om luftkvalitet och renare luft i Europa (EUT L 152, 11.6.2008, s. 1).

⁽³⁾ http://ec.europa.eu/clima/events/articles/0069_en.htm

- Mervärde för EU: Kvaliteten på mekanismen för flera syften, synergier och integration: De integrerade projektförslagen måste särskilt uppvisa att de kan uppfylla flera syften (t.ex. att de strävar efter fördelar på miljö- och klimatområdet och kapacitetsuppbyggnad) som gör det möjligt att uppnå resultat inom andra politikområden ⁽¹⁾, för att skapa synergier med denna politik och integrera de miljö- och klimatpolitiska målen i denna.

5.1.3 Projekt för tekniskt stöd i enlighet med artikel 18 e i Life-förordningen

Projekt för tekniskt stöd ger, i form av verksamhetsbidrag, finansiellt stöd för att hjälpa sökande att utarbeta integrerade projekt. Högst 1 % av den årliga budget som tilldelas integrerade projekt kan göras tillgängliga för projekt för tekniskt stöd. Det högsta EU-bidraget per projekt för tekniskt stöd har fastställts till 100 000 euro.

5.1.3.1 Teknisk metod för urval av projekt

Urvalet av projekt för tekniskt stöd kommer att följa samma tekniska metod för projekturval inom båda delprogrammen. En påskyndad strategi kommer att tillämpas.

Urvalet av projekt kommer att genomföras på följande sätt:

- Utvärdering av förslag

Kommissionen kommer att kontrollera överensstämmelsen hos varje förslag med kriterierna för bidragsberättigande och urvalskriterierna och kommer att utvärdera dem mot tilldelningskriterierna.

- Utarbetande av den slutgiltiga förteckningen över projekt som ska finansieras och av reservförteckningen

Efter en översynsetapp ska de projekt som valts ut föreslås för finansiering, inom ramen för den tillgängliga budgeten. En reservförteckning ska upprättas med de bäst rangordnade projekt som inte kan finansieras med avseende på den tillgängliga budgeten. Reservförteckningen ska omfatta ytterligare 20 % av den tillgängliga Life-budgeten.

- Undertecknande av bidragsavtalet

5.1.3.2 Kriterier för bidragsberättigande och tilldelningskriterier

Följande huvudsakliga kriterier för bidragsberättigande och tilldelningskriterier kommer att tillämpas:

a) Kriterier för bidragsberättigande

Ett förslag till ett projekt för tekniskt stöd kommer endast att gå vidare till utvärderingen mot tilldelningskriterierna om

- projektförslaget syftar till att utarbeta ett framtida förslag till integrerat projekt,
- den sökande inte är en medlemsstat som erhåller finansiering för ett projekt för kapacitetsuppbyggnad som omfattar minst en del av den period som ska täckas av projektet för tekniskt stöd.

b) Tilldelningskriterier

Förtjänsten hos alla bidragsberättigade förslag kommer att utvärderas och poängsättas enligt följande tilldelningskriterier och poängsystem:

Tilldelningskriterier	Lägsta godkända poäng (*)	Högsta poäng
1. Teknisk överensstämmelse och kvalitet	30	60
2. Finansiell överensstämmelse och kvalitet	20	40
Övergripande (godkända) poäng	55	100

(*) Ett projektförslag måste uppnå åtminstone den lägsta godkända poängen för varje tilldelningskriterium och summan av poängen för kriterier för vilka en lägsta poäng har fastställts måste också motsvara 55 poäng eller mer.

⁽¹⁾ I synnerhet havsmiljön i enlighet med målen i ramdirektivet om en marin strategi.

— Teknisk överensstämmelse och kvalitet

Tydligheten, överensstämmelsen och genomförbarheten hos förslaget kommer att utvärderas med utgångspunkt i projektets mål och förväntade resultat. Det framtida integrerade projektets slag och omfattning kommer att beaktas.

— Finansiell överensstämmelse och kvalitet

Den föreslagna budgeten och dess samstämmighet med de föreslagna åtgärderna och med de tillämpliga reglerna liksom kostnadseffektiviteten hos den föreslagna strategin kommer att utvärderas. Förslagets pengavärde kommer också att bedömas.

5.1.4 *Projekt för kapacitetsuppbyggnad i enlighet med artikel 18 f i Life-förordningen*

Projekt för kapacitetsuppbyggnad ger finansiellt stöd till verksamheter som krävs för att bygga upp kapaciteten i medlemsstaterna, vilket inbegriper nationella eller regionala kontaktpunkter, i syfte att göra det möjligt för medlemsstaterna att delta på ett mer effektivt sätt i Life-programmet.

Insatserna ska omfatta minst följande:

- Rekrytering av ny personal och utbildning för nationella och regionala Life-kontaktpunkter.
- Främjande av utbyte av erfarenheter och bästa praxis samt spridning och användning av resultat av projekt inom Life-programmet.
- Metoder för att utbilda utbildaren.
- Utbytes- och stödprogram mellan myndigheter i medlemsstaterna, särskilt utbyte vad gäller mest framgångsrika metoder.

Insatserna som omfattas av kapacitetsuppbyggnadsplanen kan inkludera experter som ska ta itu med tillfälliga brister i teknik- och processkapaciteten, men inte inkludera experter vars främsta funktion är att utarbeta förslag för inlämning inom ramen för den årliga ansökningsomgången.

5.1.4.1 *Teknisk metod för urval av projekt*

Ansökningarna om kapacitetsuppbyggnadsprojekt kommer att följa ett påskyndat tilldelningsförfarande. I enlighet med artikel 19.8 kan kapacitetsuppbyggnadsprojekt endast tilldelas ett på förhand fastställt antal medlemsstater och endast ett projekt per medlemsstat kan erhålla bidrag, och därför förekommer ingen konkurrens mellan de ansökningar som tas emot. Ansökningar kan således lämnas in löpande från och med datumet för offentliggörande av 2014 års ansökningsomgång för verksamhetsbidrag inom ramen för Life, som kommer att inbegripa ansökningspaketet för kapacitetsuppbyggnadsprojekt. Ansökningarna måste lämnas in före utgången av tredje kvartalet 2015 för att beaktas för finansieringsperioden 2014–2017.

De kommer att bedömas för att säkerställa efterlevnaden av kriterierna för bidragsberättigande och tilldelningsgränserna nedan.

Bidragen kommer att tecknas när utvärderingen har slutförts med gott resultat.

5.1.4.2 *Kriterier för bidragsberättigande och tilldelningskriterier*

Följande kriterier för bidragsberättigande och tilldelningskriterier kommer att tillämpas:

a) *Kriterier för bidragsberättigande*

Ansökan ska uppfylla följande kriterier för bidragsberättigande:

- Den sökande är **en medlemsstat** för vilken
 - BNP per invånare 2012 var lägre än 105 % av unionsgenomsnittet, och antingen
 - den genomsnittliga upptagningsgraden av dess vägledande nationella tilldelning för åren 2010, 2011 och 2012, som fastställs enligt artikel 6 i förordning (EG) nr 614/2007 är under 70 %, eller
 - BNP per invånare 2012 var lägre än 90 % av unionsgenomsnittet, eller
 - anslöt sig till unionen efter den 1 januari 2013.

- Ansökan innehåller en **kapacitetsuppbyggnadsplan** i vilken **medlemsstaten åtar sig**
 - att behålla de medel som är avsedda för Life-programmet, inbegripet personalnivåerna, på nivåer som inte understiger de som gällde för 2012 under det fleråriga arbetsprogrammets löptid,
 - att inte ansöka om ett ytterligare kapacitetsuppbyggnadsprojekt, om kapacitetsuppbyggnadsprojektet beviljas.
- b) Tilldelningskriterier
 - **Teknisk överensstämmelse och kvalitet** inom ramen för kapacitetsuppbyggnadsprojekt avser de föreslagna insatserna för att utveckla medlemsstatens kapacitet att lämna in framgångsrika ansökningar för finansiering för projekt inom delprogrammen Miljö och Klimatpolitik.

Förtjänsten hos alla bidragsberättigade förslag kommer att utvärderas och poängsättas enligt följande tilldelningskriterier och poängsystem:

Tilldelningskriterier	Lägsta godkända poäng (*)	Högsta poäng
Teknisk överensstämmelse och kvalitet	15	30
Finansiell överensstämmelse och kvalitet	10	20
Innehåll i strategin i förhållande till den fastställda svaghet som lett till medlemsstatens bristfälliga deltagande i Life+-programmen 2010–2012	15	30
Redogörelse för den förväntade förbättringen i fråga om förmågan att främja integration, komplementaritet, synergier och reproducerbarhet med avseende på Life-programmen i politik, ekonomiska verksamheter och andra program	10	20
Övergripande (godkända) poäng	55	100

(*) Ett projektförslag måste uppnå åtminstone den lägsta godkända poängen för varje tilldelningskriterium och summan av poängen för kriterier för vilka en lägsta poäng har fastställts måste också motsvara 55 poäng eller mer.

5.1.5 Förberedande projekt i enlighet med artikel 18 g i Life-förordningen

Förberedande projekt behandlar specifika behov av utveckling och genomförande av unionens politik och lagstiftning på miljö- eller klimatområdet.

5.1.5.1 Teknisk metod för urval av projekt

En gång om året upprättar kommissionen en förteckning över särskilda behov gällande utvecklingen och genomförandet av unionens politik och lagstiftning på miljö- eller klimatområdet som måste behandlas under de kommande åren och fastställer bland dessa de behov som skulle kunna hanteras genom förberedande projekt. Högst 1 % av de medel som tilldelas verksamhetsbidrag (andra än integrerade projekt och projekt för tekniskt stöd) kan reserveras för förberedande projekt.

Före den årliga ansökningsomgången tar medlemsstaterna emot ett utkast till en förteckning över specifika behov som skulle kunna behandlas av förberedande projekt och kommer att ombes att kommentera dessa. Den slutgiltiga förteckningen upprättas baserat på dessa kommentarer.

Kommissionen definierar särskilda urvals- och tilldelningskriterier för de projekt som fastställs på det sättet, projektets löptid och den preliminära budget som ska tilldelas varje projekt.

Urvalet av projekt kommer att genomföras på följande sätt:

- Utvärdering av förslag

Kommissionen kommer att kontrollera överensstämmelsen hos varje förslag med kriterierna för bidragsberättigande och urvalskriterierna och kommer att utvärdera dem mot tilldelningskriterierna.

- Utarbetande av den slutgiltiga förteckningen över projekt som ska finansieras och av reservförteckningen

Efter en översynsetapp ska de projekt som valts ut föreslås för finansiering, inom ramen för den tillgängliga budgeten. En reservförteckning kan i förekommande fall komma att upprättas.

— Undertecknande av bidragsavtalet

5.1.5.2 Kriterier för bidragsberättigande och tilldelningskriterier

Följande kriterier för bidragsberättigande och tilldelningskriterier kommer att tillämpas:

a) Kriterier för bidragsberättigande

De särskilda kriterierna för bidragsberättigande och urvalskriterierna kommer att definieras i samband med varje ansökningsomgång. De kommer att baseras på de specifika behov som måste behandlas genom de förberedande projekt som definieras av kommissionen i samarbete med medlemsstaterna.

b) Tilldelningskriterier

Förberedande projekt kommer att tilldelas den/de personer eller den/de juridiska personer som lämnar in ett förslag som får mer än den lägsta godkända poängen och som når den/de högsta poängen i fråga om följande kriterier:

Kriterier	Lägsta godkända poäng (*)	Högsta poäng
Teknisk överensstämmelse och kvalitet på förslaget i förhållande till de specifika behov som behandlas	22	45
Strategins omfattning i förhållande till de specifika behov som behandlas	15	30
Finansiell överensstämmelse och kvalitet	12	25
Övergripande (godkända) poäng	55	100

(*) Ett projektförslag måste uppnå åtminstone den lägsta godkända poängen för varje tilldelningskriterium och summan av poängen för kriterier för vilka en lägsta poäng har fastställts måste också motsvara 55 poäng eller mer.

5.1.6 Projekt som behövs för att uppnå de allmänna mål som fastställs i artikel 3 i Life-förordningen

Andra projekt (pilot-/demonstrationsprojekt eller andra) kan finansieras enligt artikel 190 i genomförandebestämmelserna för budgetförordningen på grundval av de kriterier som beskrivs nedan:

5.1.6.1 Teknisk metod för urval av projekt

Om kommissionen fastställer ett behov av ett särskilt ad hoc-projekt för att uppnå de allmänna målen i artikel 3 i Life-förordningen, kan den komma att offentliggöra en ansökningsomgång. De medel som ska tilldelas sådana projekt kommer inte att tas med i beräkningen av de minimiresurser som ska tilldelas projekt i enlighet med artikel 17.4 i Life-förordningen.

5.1.6.2 Kriterier för bidragsberättigande och tilldelningskriterier

a) Kriterier för bidragsberättigande

Andra projekt ska

— **bidra till** ett eller flera av de **allmänna** mål som anges i artikel 3 i Life-förordningen **och** de **tillämpliga specifika målen** i artiklarna 10–12 och 14–16 i Life-förordningen,

— **omfattas av det prioriterade området** för Life-delprogrammet i enlighet med artiklarna 9 och 13 i Life-förordningen enligt vilket projektförslaget lämnades in.

b) Tilldelningskriterier

Andra projekt kommer att tilldelas den/de personer eller den/de juridiska personer som lämnar in ett förslag som får mer än den lägsta godkända poängen och som når den/de högsta poängen i fråga om följande kriterier:

Kriterier	Lägsta godkända poäng (*)	Högsta poäng
Teknisk överensstämmelse och kvalitet på förslaget i förhållande till de specifika behov som behandlas	22	45
Strategins omfattning i förhållande till de specifika behov som behandlas	15	30
Finansiell överensstämmelse och kvalitet	12	25
Övergripande (godkända) poäng	55	100

(*) Ett projektförslag måste uppnå åtminstone den lägsta godkända poängen för varje tilldelningskriterium och summan av poängen för kriterier för vilka en lägsta poäng har fastställts måste också motsvara 55 poäng eller mer.

5.2 Driftsbidrag

Enligt artikel 21 i Life-förordningen ska driftsbidrag gå till vissa drifts- och förvaltningskostnader för ideella organisationer som arbetar för mål av allmänt unionsintresse, som främst är aktiva inom miljö och/eller klimatpolitik och som deltar i utarbetande, genomförande och kontroll av efterlevnaden avseende unionens politik och lagstiftning

En ansökningsomgång för årliga driftsbidrag kommer att anordnas för medfinansiering av stödmottagarens räkenskapsår 2015. Från och med 2016 kommer ett system med tvååriga partnerskapsramavtal för driftsbidrag att inrättas. Detta kommer att säkerställa en balans mellan behovet av mer säkerhet och stabilitet i fråga om stödmottagarna samtidigt som man bibehåller en viss konkurrensnivå mellan de ideella organisationerna.

Driftsbidrag som inte omfattas av ansökningsomgångarna kan tilldelas i vederbörligen motiverade undantagsfall som definieras i artikel 190 i kommissionens delegerade förordning (EU) nr 1268/2012 av den 29 oktober 2012 om tillämpningsföreskrifter för Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 966/2012 om finansiella regler för unionens allmänna budget ⁽¹⁾, i synnerhet när stödmottagarens egenskaper inte lämnar utrymme för valmöjligheter eller när stödmottagaren har fastställts som sådan enligt en rättslig grund.

Det kommer att kontrolleras huruvida förslagen uppfyller kriterierna för bidragsberättigande och urvalskriterierna. För förslag som uppfyller dessa kriterier kommer den övergripande relevansen och kvaliteten att bedömas i förhållande till tilldelningskriterierna. Poäng kommer att ges i enlighet med dessa kriterier och en lägsta kvalitetsnivå kommer att krävas. Det slutgiltiga tilldelningsbeslutet kommer att fattas baserat på resultatet av utvärderingsprocessen.

5.2.1 Urvalskriterier för driftsbidrag

Urvalskriterierna ska bedöma den sökandens finansiella och operativa kapacitet att fullgöra det föreslagna arbetsprogrammet.

Sökande kommer endast att väljas ut om de, baserat på särskilda stödjande handlingar med anknytning till deras resultat under föregående år, kan styrka

- operativ kapacitet – den sökande måste ha de yrkesmässiga färdigheter och kvalifikationer som krävs för att slutföra det föreslagna arbetsprogrammet, och
- finansiell kapacitet – den sökande måste ha stabila och tillräckliga finansieringskällor för att kunna upprätthålla denna verksamhet under det år för vilket bidraget tilldelas och delta i finansieringen av detsamma.

I vissa undantagsfall, i synnerhet när det rör sig om ett nytt nätverk som skapas av erfarna organisationer, kan kommissionen bevilja ett undantag från kravet på att tillhandahålla stödjande handlingar som täcker de två föregående åren.

Artikel 131 i budgetförordningen kommer att gälla för urvalet av offentliga organ och internationella organisationer med avseende på deras finansiella kapacitet.

⁽¹⁾ EUT L 362, 31.12.2012, s. 1.

5.2.2 Tilldelningskriterier för driftsbidrag

5.2.2.1 Årliga driftsbidrag/partnerskapsramavtal för icke-statliga organisationer

I artiklarna 12 d och 16 d i Life-förordningen anges som ett specifikt mål för deras respektive prioriterade områden "styrning och information" att främja bättre miljö- och klimatstyrning genom att bredda berörda parter deltagande, inbegripet icke-statliga organisationer, i samråd om och genomförande av politiken.

Följande tilldelningskriterier kommer att gälla för urvalet av både mottagarna av de årliga driftsbidragen och av partnerskapsramavtalen:

1. Relevansen i fråga om deltagandet i unionens politiska process på området miljö och klimatpolitik
 - inom ramen för de tematiska målen för det sjunde miljöhandlingsprogrammet
 - för att skydda, bevara och förbättra unionens naturkapital,
 - för att göra unionen till en resurseffektiv, miljöanpassad och konkurrenskraftig utsläppssnål ekonomi,
 - för att skydda unionens medborgare från miljö- och klimatrelaterad påverkan och miljö- och klimatrelaterade risker för hälsa och välbefinnande,
 - inom ramen för klimat- och energipaketet, färdplanen för ett konkurrenskraftigt utsläppssnålt samhälle 2050 och unionens anpassningsstrategi.
 2. Relevansen och potentialen i fråga om att bidra till att
 - maximera nyttan för unionens miljö- och klimatpolitiska lagstiftning genom att förbättra genomförandet och verkställigheten,
 - förbättra kunskapen och bevisbasen för unionens miljö- och klimatpolitik,
 - säkra investeringar för miljö- och klimatpolitiken och ta itu med externa miljöeffekter, och
 - förbättra integrationen och den politiska samstämmigheten i fråga om miljö och klimatpolitiken.
 3. Relevansen i fråga om att öka hållbarheten hos unionens städer och öka unionens effektivitet när det gäller att ta itu med internationella miljö- och klimatrelaterade utmaningar.
 4. Relevansen i fråga om att ta itu med nya frågor och nya politiska prioriteringar på området miljö och klimat.
 5. Effektivitet i fråga om partner bidras till unionens politiska process.
 6. Organisatorisk utveckling – utvecklingspotential för att bli en mer effektiv deltagare i unionens politiska process.
- Följande ytterligare kriterium kommer endast att gälla för urvalet av de årliga driftsbidragen:
7. Teknisk och finansiell överensstämmelse med avseende på arbetsprogrammet.

Om det rör sig om ett partnerskapsramavtal kommer den organisation som väljs som ramavtalspartner att uppmanas att årligen lämna in sitt arbetsprogram som kommer att analyseras med avseende på tilldelningen av ett specifikt årligt driftsbidrag.

För tilldelningen av årliga specifika bidrag inom partnerskapsramavtalen kommer följande kriterier att tillämpas:

1. Arbetsprogrammets överensstämmelse med målen och den typ av verksamhet som specificeras i partnerskapsramavtalet.
2. Relevansen i fråga om att ta itu med nya frågor och nya politiska prioriteringar på området miljö och klimat.

3. Arbetsprogrammets genomförbarhet och interna samstämmighet inom tidsramen.
4. Överensstämmelse mellan arbetsprogrammet och den föreslagna budgeten, inbegripet en effektiv användning av medel.

5.2.2.2 Andra driftsbidrag

Tilldelningen av andra driftsbidrag till ideella organisationer som strävar efter att uppnå ett mål av allmänt unionsintresse kommer att ske på grundval av följande tilldelningskriterier:

1. Arbetsprogrammets relevans i fråga om målen i Life-förordningen och, i förekommande fall, de tematiska prioriteringarna och projektämnena.
2. Arbetsprogrammets genomförbarhet och interna samstämmighet.
3. De föreslagna verksamheternas kostnadseffektivitet.
4. Potential för en kännbar inverkan på målgrupperna.
5. Samstämmighet mellan verksamheterna och den föreslagna budgeten.

5.3 Finansieringsinstrument

Finansiering i enlighet med artikel 17.4 i Life-förordningen kommer att ges till följande två pilotfinansieringsinstrument i syfte att uppnå de allmänna mål som fastställs i artikel 3 i Life-förordningen:

- Finansieringsmekanismen för naturkapital (NCFE, *Natural Capital Financing Facility*) ett nytt finansieringsinstrument som ska pilottestas inom båda delprogrammen för att testa och demonstrera innovativa finansieringsstrategier för projekt som främjar bevarandet av naturkapital inom de prioriterade områdena Natur och biologisk mångfald och Klimatanpassning.
- Instrumentet för privat finansiering för energieffektivisering (PF4EE, *Private Financing for Energy Efficiency instrument*) – ett nytt finansieringsinstrument inom delprogrammet Klimatpolitik, som testar en ny strategi för att ta itu med den begränsade tillgången till lämplig och prismässigt överkomlig kommersiell finansiering för de energieffektiviseringsinvesteringar som ingår i nationella prioriteringar.

Bestämmelserna om finansieringsinstrument i förordning (EU, Euratom) nr 966/2012 (nedan kallad *budgetförordningen*), i synnerhet artiklarna 139 och 140 i denna, uppfylls i enlighet med vad som beskrivs nedan.

Finansieringsinstrument som stöder projekt kan ta någon av de former som avses i, och ska genomföras i enlighet med, avdelning VIII i förordning (EU, Euratom) nr 966/2012 och kan kombineras med varandra och med bidrag som finansieras inom ramen för unionsbudgeten.

I enlighet med artikel 140.6 ska årliga återbetalningar, inbegripet kapitalåterbetalningar, utlösta garantier och återbetalningar på lånesumman, utgöra interna inkomster avsatta för särskilda ändamål och ska användas för samma finansieringsinstrument, för en period som inte överstiger perioden för åtagandebemyndigandet plus två år.

I samband med förberedandet av kommissionens genomförandebeslut om antagande av det fleråriga arbetsprogrammet för åren 2014–2017 lämnades förhandsutvärderingar av de två finansieringsinstrumenten in till Life-kommittén och kommissionen som informationsmaterial.

Kommissionen ska senast den 30 juni 2017 upprätta en utvärderingsrapport efter halva tiden (artikel 27 i Life-förordningen) och kommer i detta sammanhang också att tillhandahålla återkoppling om genomförandet av det finansieringsinstrument som genomförts under 2014–2016. Den erfordrade externa utvärderingsrapporten kommer att bedöma relevansen och effektiviteten hos varje finansieringsinstrument med avseende på bidraget till att uppnå de politiska målen med Life, deras effektivitet, deras användbarhet i fråga om att ta itu med brister på marknaden och undermåliga investeringssituationer, och den övergripande samstämmigheten hos finansieringsinstrumenten själva, liksom tillhandahålla rekommendationer för förbättringar.

Kommissionen ska rapportera åtminstone varje år till Life-kommittén, medan ad hoc-möten kan kallas samman vid behov. Under de två första åren av genomförandet kommer kommissionen att rapportera minst tre gånger (hösten 2014, våren 2015 och hösten 2015) till Life-kommittén om hur finansieringsinstrumenten fortskrider.

5.3.1 Finansieringsmekanismen för naturkapital (NCFE)

5.3.1.1 Bidrag till målen med Life

Finansieringsinstrumenten ska bidra till att uppnå målen med Life, i synnerhet inom de prioriterade områdena "natur och biologisk mångfald" inom Life Miljö och "klimatanpassning" inom Life Klimatpolitik genom att finansiera direkta investerings- och driftskostnader för pilotprojekt som genererar intäkter eller sparar in på kostnader som främjar bevarandet, återställandet, förvaltningen och förbättringen av naturkapital för biologisk mångfald och anpassningsvinster, inbegripet ekosystembaserade lösningar på utmaningar med anknytning till land, mark, skogsbruk, jordbruk, vatten och avfall. NCFE är ett nytt politiskt instrument för innovativa pilotprojekt. Det erbjuder potential att förbättra kostnadseffektiviteten hos Life-programmet genom hävstångsverkan och komplementaritet. Det bidrar till att bygga upp mer långsiktig kapacitet genom en innovativ och hållbar kommersiell finansieringsverksamhet. NCFE kompletterar och stöder medlemsstaternas politiska mål inom området biologisk mångfald och klimatanpassning.

Närmare bestämt rör det sig om följande:

- När det gäller natur och biologisk mångfald bidrar NCFE till att genomföra unionens politik och lagstiftning på området biologisk mångfald, vilket inbegriper unionens strategi för biologisk mångfald fram till 2020, direktiv 2009/147/EG och direktiv 92/43/EEG, i synnerhet genom tillämpning, utveckling och testning av projekt och demonstration av deras lönsamhet. Det stöder även ytterligare utveckling, genomförande och förvaltning av det Natura 2000-nätverk som inrättas genom artikel 3 i direktiv 92/43/EEG och ökar dess motståndskraft genom att även skydda och återställa ekosystem som inte ingår i nätverket. Det kan dock hända att vissa typer av projekt inte är tillämpliga i Natura 2000-områden.
- När det gäller klimatanpassning bidrar NCFE till att genomföra unionens anpassningspolitik, i synnerhet genom att utveckla, testa och demonstrera ekosystembaserade strategier för klimatanpassning. Det bidrar också till att utveckla och demonstrera innovativa tekniker, system, metoder och instrument för anpassning som kan upprepas, överföras eller integreras.

5.3.1.2 Finansieringsinstrumentets struktur

Genomförandet av finansieringsinstrumentet kommer att anföras av Europeiska investeringsbanken (EIB) genom indirekt förvaltning.

NCFE kommer att kombinera direkt och indirekt finansiering av projekt genom skulder och kapital. En expertstödfunktion kommer att tillhandahållas för att se till att projekten uppnår en tillräcklig mognadsgrad för att erhålla finansiering. NCFE kommer att utvecklas i två steg: En pilotapp kommer att möjliggöra testning av olika finansieringsalternativ för att kunna fokusera på de bäst lämpade strategierna i en andra – operativ – etapp. Under den inledande pilotappen förväntas NCFE genomföra 9–12 insatser (inbegripet indirekta insatser), eller 3–4 insatser per år.

Europeiska kommissionen kan finansiera projektfinsieringen och expertstödfunktionen, med motsvarande belopp från EIB för projektfinsieringen. Någon finansiering från tredje parter planeras inte under pilotappen. För den andra, operativa etappen, kan NCFE på grundval av resultaten från pilotprojekten söka ytterligare medel från andra offentliga och privata investerare.

- NCFE kommer främst att tillhandahålla skuldinstrument (dvs. lån) för att finansiera direkta projektinvesteringar och driftskostnader. Lånen ska återbetalas med de intäkter som genereras av projektet och/eller stödmottagarens allmänna affärsverksamhet. Kapital kan användas för särskilda fall, främst för investeringar i fonder.
- Indirekta insatser kommer att utföras med mellanhänder, som banker eller investeringsfonder, som sedan kommer att finansiera en projektportfölj.

Olika typer av skulder, även blandande skulder, ska användas. Vid lån till en slutlig stödmottagare kommer garantier att krävas i form av en företagsgaranti när den slutgiltiga stödmottagaren är ett företag.

Ingen fast andel har fastställts för fördelningen mellan skulder och kapital, åtminstone för pilotappen, eftersom det krävs flexibilitet för att tillgodose marknadsbehoven och lämna utrymme för experiment. Med tanke på de rådande marknadsförhållandena kommer emellertid mekanismen att satsa på en andel på 70 % direktinvesteringar och 30 % genom mellanhänder under pilotappen. Den senare kan dock bli högre om efterfrågan från mellanhänderna ökar.

Faciliteten kommer att inbegripa en riskdelningsmekanism som delas med EIB eftersom de projekt som stöds genom NCFE kommer att vara projekt som EIB normalt sett inte investerar i, antingen på grund av att de är för små eller för att deras uppfattade höga risk inte går ihop med bankens kreditbetyg AAA. För att få bukt med detta kommer faciliteten att inbegripa en riskdelningsmekanism varmed EU-medlen skulle absorbera förlusterna i händelse av att projektet misslyckades. Den exakta genomförandemekanismen kommer att fastställas i ett delegeringsavtal mellan kommissionen och EIB, som också kommer att definiera exakta uteslutnings-/urvalskriterier för projekten, som säkerställer att korrekta prioriteringar införlivas i urvalsprocessen och att den sektorsrelaterade och geografiska täckningen är tillräcklig.

De finansiella intressena för samtliga deltagare i faciliteten riktas mot att uppnå finansieringsinstrumentets övergripande mål eftersom alla deltagare, inbegripet EIB och Europeiska unionen, sätter av medel till faciliteten. Dessutom

- kommer exakta uteslutnings-/urvalskriterier att tas fram för projekten, liksom en investeringspolicy som följer de prioriteringar som fastställs för förvaltning av naturkapital. Slutligen
- kommer resultatrelaterade avgifter att ges till EIB baserat på specifika indikatorer som är avsedda att se till att förvaltningen av faciliteten riktas mot de fastställda målen.

Tilldelningen av medel kommer att förbli gällande fram till dess att den sista transaktionen inom programmet har slutförts helt.

Den inledande pilotetappen kommer att pågå mellan 2014 och 2017 och den operativa etappen mellan 2017 och 2020. När den operativa etappen är över ska faciliteten fortsätta att användas med en mindre strikt struktur för att hantera portföljen och ta emot återbetalningarna för lån och kapital. Eftersom lånens varaktighet typiskt sett är tio år förväntas det att denna etapp pågår under 10 + 3 år. De tre sista åren lämnar utrymme för eventuella försenade återbetalningar, eller hanteringen av t.ex. slutetappen av de investeringsfonder som faciliteten kan ha investerat i.

Finansieringsinstrumentet kommer att förvaltas av EIB. En styrkommitté kommer regelbundet att se över hur genomförandet av finansieringsinstrumentet fortskrider. Styrkommittén omfattar tillsättningar som gjorts gemensamt av kommissionen, inbegripet kommissionsavdelningar som GD Miljö, GD Klimatpolitik, GD Ekonomi och finans, och EIB, och stöds av ett sekretariat som EIB ställer till förfogande.

En övervaknings- och rapporteringsmekanism kommer att inrättas och informationen ska delas med Life-kommittén.

Övervakningen av finansieringsinstrumenten kommer att ske i linje med kraven i budgetförordningen (artikel 140) och den delegerade förordningen (artikel 225) och därefter enligt tolkningen i det ekonomiska och administrativa ramavtalet med EIB och följande delegeringsavtal.

EIB ska ansvara för övervakningen av genomförandet av verksamheterna inom ramen för finansieringsinstrumentet och för framställningen av resultatrapporter och finansiella rapporter i enlighet med ett format, ett innehåll och en tidsplan som ska avtalas (inledningsvis varje kvartal), för att inbegripa regelbundna ad hoc-rapporter, platsbesök och revisioner. Resultatindikatorer för rapporteringen från finansieringsinstitut till EIB ska användas.

5.3.1.3 Teknisk metod för urval av projekt

EIB kommer tillsammans med sitt nätverk av partner i EU att sträva efter att hitta en uppsättning potentiellt relevanta projekt, som även bygger på specifika förfrågningar om finansiering som tas emot från potentiella stödmottagare i hela EU.

Projekten delas in i fyra breda kategorier:

- Betalning för ekosystemtjänster: Projekt som inbegriper betalningar för vinstflöden från naturkapital, vanligtvis en frivillig, mindre bilateral transaktion med en väl identifierad köpare och säljare av en ekosystemtjänst. De baseras på principen om att "användaren betalar", där betalningar görs för att säkra kritiska ekosystemtjänster.
- Grön infrastruktur: Grön infrastruktur är ett strategiskt planerat nätverk av naturliga och kulturformade områden med andra miljömässiga inslag som utformas och förvaltas för att tillhandahålla en mängd olika ekosystemtjänster. Det inbegriper grönområden (eller blå områden om akvatiska ekosystem berörs) och andra fysiska inslag i landområden (inbegripet kustområden) och havsområden. På land finns grön infrastruktur i landsbygds- och stadsområden. Projekt för grön infrastruktur har potential att generera intäkter eller spara in på kostnader baserat på tillhandahållandet av varor och tjänster, vilket inbegriper vattenförvaltning, luftkvalitet, skogsbruk, rekreation, översvämning/erosion/skogsbrandskydd, pollinering och ökad motståndskraft mot klimatförändringarnas effekter.

- Kompensation för biologisk mångfald: Dessa utgörs av bevarandeåtgärder som är avsedda att kompensera för den kvarstående, oundvikliga skada som utvecklingsprojekt vållar den biologiska mångfalden. De baseras på principen om att "förörenaren betalar", varigenom kompensationen görs för efterlevnadsrisker eller för att minska risken för att anseendet skadas. Projekt som syftar till att kompensera skador på Natura 2000-områden i enlighet med artikel 6.4 i habitatdirektivet har inte rätt till finansiering enligt NCFE.
- Innovativa investeringar till förmån för biologisk mångfald och anpassning: Dessa är projekt som inbegriper leveranser av varor och tjänster, framför allt av små och medelstora företag, som syftar till att skydda den biologiska mångfalden eller öka samhällenas och andra företagssektors motståndskraft.

Syftet kommer att vara att fastställa och finansiera projekt med en tillräckligt bred geografisk och sektoriell täckning, samtidigt som man testar flera olika finansieringsmekanismer, för att säkerställa reproducerbarhet i hela EU under den operativa etappen. Reglerna för bidragsberättigande för projekt och investeringspolicyn för faciliteten (till exempel upprättandet av tak för sektorer och geografisk täckning, liksom minimikriterier som ska uppfyllas och/eller principer som ska följas, t.ex. minskningshierarkin⁽¹⁾) kommer att definieras innan den upprättas och avtalas genom kontakt mellan kommissionen och EIB.

Kriterierna för bidragsberättigande kommer att vara i linje med målen för natur och biologisk mångfald och klimatanpassning i Life-förordningen, samtidigt som man tar hänsyn till medlemsstaternas politiska prioriteringar på området skydd av biologisk mångfald och klimatanpassning.

Bidragsberättigade projekt för förvaltning av naturkapital bör motiveras av en ekonomisk bedömning som grundar sig på en klassisk lönsamhetsanalys – dvs. att nuvärdeskostnaden för projektet under dess löptid understiger nettonuvärdet för de förväntade vinsterna, exklusive externa effekter. Utöver de standardkriterier som EIB kräver för alla insatser kommer ytterligare kriterier att fastställas som definierar typen av projekt och de sektorer som omfattas.

Finansieringsinstrumentets slutliga stödmottagare måste åtminstone vara juridiska personer och/eller fysiska personer som investerar i projekt för förvaltning av naturkapital som kan

- påvisa att de har en positiv inverkan på ekosystemens status och motståndskraft och på tillhandahållandet av ekosystemtjänster genom en särskild miljökonsekvensbedömning,
- bana väg för nya affärsmodeller för förvaltning av naturkapital, bland de typer som beskrivs ovan, dvs. grön infrastruktur, betalningar för ekosystemtjänster, kompensation för biologisk mångfald eller innovativa företag eller bolag som arbetar för biologisk mångfald/anpassning,
- uppfyller något av följande kriterier:
 - De främjar bevarande, återställande, förvaltning och förbättring av ekosystem, inbegripet genom ekosystembaserade lösningar som tillämpas på de sektorer som omfattar land, mark, skogsbruk, jordbruk, vattenbruk, vatten och avfall.
 - De främjar ekosystembaserade strategier som gör det möjligt för företag och samhällen att ta itu med fastställda risker med anknytning till klimatförändringarnas nuvarande och framtida konsekvenser, även genom projekt för grön infrastruktur i städer, på landsbygden och i kustområden.

Projekten måste finnas i minst en EU-medlemsstat för att ha rätt till stöd.

När projekt indirekt finansieras genom bidrag till fonder som hanteras av intermediära finansinstitut ska valet av sådana institut styras av efterfrågan och i enlighet med principerna om sund ekonomisk förvaltning, insyn, icke-diskriminering och uppfyllandet av bland annat följande krav:

- i) Det ska vara ett finansinstitut inom privat sektor eller ett marknadsbaserat sådant.
- ii) Det ska förpliktiga sig och påvisa operativ kapacitet att distribuera finansieringsinstrumentet.
- iii) Det ska uppvisa förmåga att nå de slutliga stödmottagare som omfattas av strategierna för biologisk mångfald eller klimatanpassning på EU- eller medlemsstatsnivå.

⁽¹⁾ Minskningshierarkin inbegriper följande: 1) Att man undviker eller förhindrar negativ påverkan på miljön i allmänhet och på den biologiska mångfalden i synnerhet, 2) att man minimerar och rehabiliterar effekterna av utvecklingen på plats om påverkan inte kan undvikas och 3) att kompensationsåtgärder vidtas som en sista utväg (på plats eller ej) för den kvarstående negativa påverkan.

- iv) Det ska uppfylla de skyldigheter och krav som hör ihop med distributionen av finansieringsinstrumentet.
- v) Det ska följa relevanta standarder och tillämplig lagstiftning om förebyggande av penningtvätt, bekämpning av terrorism och skattebedrägerier.
- vi) Det ska tillhandahålla de uppgifter som krävs av Europeiska revisionsrätten för att göra det möjligt för denna att utföra sitt uppdrag.
- vii) Det ska godkännas som en låntagare av EIB i enlighet med dess kreditpolicy.

5.3.2 Instrument för privat finansiering för energieffektivisering (PF4EE)

5.3.2.1 Bidrag till målen med Life

PF4EE bidrar till att uppfylla de allmänna målen i Life-förordningen i enlighet med artikel 3 och vad som beskrivs närmare i det prioriterade området "klimatanpassning". I synnerhet erbjuder PF4EE följande:

- Det tar itu med en viktig klimatpolitisk fråga, och bidrar till att uppnå målen i Europa 2020-strategin för att säkra energibesparingar och tillhörande utsläppsminskningar.
- Det tillhandahåller den nivå av pilottestning och demonstration som krävs av ett nytt politiskt instrument och har stor potential att tillföra EU ett mervärde.
- Det kompletterar och stöder medlemsstaternas ansvar enligt de nationella handlingsplanerna för energieffektivitet.
- Det erbjuder potential att förbättra kostnadseffektiviteten hos Life-programmet genom hävstångsverkan och komplementaritet.
- Det bygger upp långsiktig kapacitet inom en hållbar och kommersiell finansieringsverksamhet, och säkerställer därigenom ett fortsatt och långsiktigt stöd till hållbar utveckling.
- Det stöder solidaritet och bördefördelning.
- Det erbjuder potentialen att integrera initiativet i medlemsstaternas program (genom de nationella handlingsplanerna för energieffektivitet och andra program och initiativ).

5.3.2.2 Finansieringsinstrumentets struktur

Genomförandet av PF4EE-instrumentet kommer att anförtros Europeiska investeringsbanken (EIB) genom indirekt förvaltning.

PF4EE-instrumentet kommer att ha två huvudsakliga mål:

- Att göra utlåningen till energieffektivisering till en mer hållbar verksamhet vid europeiska finansinstitut genom att uppmuntra privata kommersiella banker och andra finansinstitut (gemensamt kallade *finansiella mellanhänder*) att behandla energieffektiviseringssektorn som ett särskilt marknadssegment.
- Att öka tillgängligheten till skuldfinansiering för projekt som stöder medlemsstaternas energieffektiviseringsprioriteter i de nationella handlingsplanerna för energieffektivitet.

PF4EE-instrumentet kommer att tillhandahålla i) en mekanism för riskdeltagande (riskdelningsmekanism) för finansinstitut inom privat sektorn och ii) expertstöd för finansiella mellanhänder (expertstödfunktion) i kombination med iii) långsiktig finansiering från EIB (EIB:s lån för energieffektivisering).

- PF4EE ska tillhandahålla ett finansieringsinstrument för riskdelning med inslag som kan jämföras med en garanti med tak för att dela risken mellan kommissionen (som finansör) och de finansiella mellanhänderna (som långgivare).
- Syftet med riskdelningsmekanismen är att minska den kreditrisk som de finansiella mellanhänderna stöter på när de beviljar lån till energieffektiviseringssektorn och för att uppmuntra deras deltagande. Genomslaget kommer att bero på marknadsvillkoren och projektens särskilda egenskaper. Riskdelningsmekanismen förväntas öka utlåningen, tillgången till finansiering och/eller bättre finansieringsvillkor för de slutliga stödmottagarna, vilket inbegriper lägre prissättning, längre löptider, lägre säkerheter etc.

- För att maximera bidraget från Life kommer EIB:s lån att tillhandahållas de finansiella mellanhänderna med förmånsräntor för vidareutlåningen. Förmånsräntorna kommer att överföras till de slutliga stödmottagarna för att uppmuntra användningen.
- Stödmottagarna förväntas också bidra till projektkostnaderna, vilket som ett resultat kommer att öka den hävstångseffekt som beräknats för investeringskostnaderna.
- Skyddet mot kreditrisker tillhandahålls de finansiella mellanhänderna eftersom målet med PF4EE är att öka de finansiella mellanhändernas utlåning till energieffektiviseringsinvesteringar. EIB behöver vanligtvis inget skydd mot kreditrisker eftersom banken bara lånar ut till finansiella mellanhänder som följer dess kreditriskpolicy, vilken för närvarande motsvarar det antagande som gjorts i pilotetappen av ovannämnda instrument.
- Om deltagande finansiella mellanhänder har förluster i sin låneportfölj från vilken de har lånat vidare EIB-medel (portföljen med energieffektiviseringslån) kommer dessa förluster delvis att täckas av finansieringsinstrumentet för riskdelning.
- Life-medlen ska användas för att tillhandahålla det finansiella bidrag som krävs för riskdelningsmekanismen och expertstödfunktionen, liksom de administrationskostnader och direkta kostnader som EIB ådrar sig för att inrätta och förvalta instrumentet.
- Ett högsta kontantbelopp (högsta tillgängliga säkerhet) ska tilldelas alla finansiella mellanhänder för att väga upp för förlusterna i portföljen med energieffektiviseringslån, men taket på detta kommer att fastställas till en procentandel av det planerade sammanlagda värdet för den låneportfölj som ska skapas av finansinstitutet. Taket på detta belopp kommer att fastställas till en procentandel av den sammanlagda portföljen med energieffektiviseringslån, beroende på riskprofilen för de avsedda slutliga stödmottagarna och den avtalade riskdelningsoptionen.
- De avsedda slutliga stödmottagarna för PF4EE förväntas definieras mot bakgrund av medlemsstaternas nationella handlingsplaner för energieffektivitet och kommer främst att vara de som är föremål för de nationella/regionala program som tagits fram av medlemsstaterna för att genomföra ovannämnda planer. De ska omfatta små och medelstora företag och medelstora marknadsnoterade företag och privatpersoner, men kan även inbegripa små kommuner eller andra organ inom offentlig sektor som utför småskaliga energieffektiviseringsinvesteringar, som kan använda energibesparingarna för att betala tillbaka de direkta lånen.
- PF4EE-instrumentet förutsätter att 6–10 finansieringsavtal (EIB:s lån för energieffektivisering och riskdelningsmekanism/expertstödfunktionen) kommer att tecknas med finansinstitut under de fyra första åren, med potential att utvidgas till 14–20 finansieringsavtal inom sju år.

PF4EE bygger på EIB:s initiativ för lån till energieffektiviseringsprojekt (DEEP Green, Debt for Energy Efficiency Projects). DEEP Green syftar till att öka tillgängligheten till finansiering genom lån för energieffektiviseringsinvesteringar i Europeiska unionen.

Valet av finansiella mellanhänder kommer att styras av efterfrågan och i enlighet med principerna om sund ekonomisk förvaltning, insyn, icke-diskriminering och uppfyllandet av bland annat följande krav:

- i) De ska vara finansinstitut inom privat sektor.
- ii) De ska förpliktiga sig och påvisa operativ kapacitet att distribuera PF4EE-instrumentet.
- iii) De ska uppvisa förmåga att nå de slutliga stödmottagare som är föremål för relevant prioritering i den nationella handlingsplanen för energieffektivitet och/eller stödordningen för energieffektivitet och/eller EU-direktiv med anknytning till energieffektivitet inom den berörda medlemsstaten.
- iv) De ska uppfylla de skyldigheter och krav som hör ihop med distributionen av PF4EE-instrumentet.
- v) De ska följa relevanta standarder och tillämplig lagstiftning om förebyggande av penningtvätt, bekämpning av terrorism och skattebedrägerier.
- vi) De ska tillhandahålla de uppgifter som krävs av Europeiska revisionsrätten för att göra det möjligt för denna att utföra sitt uppdrag.
- vii) De ska godkännas som låntagare av EIB i enlighet med dess kreditpolicy och överensstämma med den geografiska spridning som PF4EE-instrumentet syftar till.

En bred geografisk distribution av finansieringsinstrumentet under programmets löptid kommer att säkerställas genom att man fastställer högsta geografiska koncentrationskvoter och genom att man tillhandahåller EIB incitament för att uppmuntra deltagandet av finansiella mellanhänder i alla medlemsstater.

Beroende på det intresse som uttrycks av de finansiella mellanhänderna kan man vid kontraktsförhandlingarna komma att prioritera sådana finansiella mellanhänder som önskar bedriva verksamhet i de medlemsstater där investeringsbehoven (avstånd till målet) är som störst. Genom att förhandla om nivån på det riskskydd som erbjuds kommer EIB att uppmuntra finansiella mellanhänder att bedriva verksamhet i medlemsstater med högre risker, vilket exempelvis speglar en mycket låg användning av lånefinansiering för energieffektiviseringar eller där kapaciteten att utnyttja lån anses vara särskilt låg. Användningen av expertstödfunktionen kan också inriktas på att stödja finansiella mellanhänder och minska risken i medlemsstater med högre risk.

PF4EE-instrumentet måste vara operativt fram till dess att de underliggande lån som täcks av riskdelningsmekanismen har betalats tillbaka. Den maximala löptid som kommer att tillåtas inom ramen för riskdelningsmekanismen kommer att vara 20 år. Därför kommer PF4EE att finnas kvar i upp till 20 år efter det att genomförandeperioden är över (2042).

Tilldelningen av medel kommer att förbli gällande fram till dess att den sista transaktionen inom ramen för programmet har slutförts helt.

Finansieringsinstrumentet kommer att förvaltas av EIB. En styrkommitté kommer regelbundet att se över hur genomförandet av finansieringsinstrumentet fortskrider. Styrkommittén omfattar tillsättningar som gjorts gemensamt av kommissionen, inbegripet kommissionsavdelningar som GD Klimatpolitik, GD Ekonomi och finans och GD Energi, och EIB, och stöds av ett sekretariat som EIB ställer till förfogande.

En övervaknings- och rapporteringsmekanism kommer att inrättas och informationen ska delas med Life-kommittén.

Övervakningen av finansieringsinstrumenten kommer att ske i linje med kraven i budgetförordningen (artikel 140) och den delegerade förordningen (artikel 225) och därefter enligt tolkningen i det ekonomiska och administrativa ramavtalet med EIB och följande delegeringsavtal.

EIB ska ansvara för övervakningen av genomförandet av verksamheterna inom ramen för finansieringsinstrumentet och för framställningen av resultatrapporter och finansiella rapporter i enlighet med ett format, ett innehåll och en tidsplan som ska avtalas (inledningsvis varje kvartal), för att inbegripa regelbundna ad hoc-rapporter, platsbesök och revisioner. Resultatindikatorer för rapporteringen från finansieringsinstitut till EIB ska användas.

5.3.2.3 Teknisk metod för urval av projekt

Stödmottagarna inbegriper privatpersoner, sammanslutningar av husägare, små och medelstora företag, bolag och/eller offentliga institutioner/organ, som utför energieffektiviseringsinvesteringar i linje med vardera medlemsstats nationella handlingsplan för energieffektivitet.

Storleken på de energieffektiviseringslån som tillhandahållas stödmottagarna ligger på mellan 40 000 euro, som kan sänkas för att tillgodose mindre investeringar inom bostadssektorn, och 5 miljoner euro och i undantagsfall upp till 15 miljoner euro.

Medlemsstaterna kommer att kunna påverka projektets plan och på så sätt indirekt projekturvalet genom prioriteringarna i den nationella handlingsplanen för energieffektivitet. Stödmottagarna kommer att vara sådana juridiska personer och/eller fysiska personer som

- utför energieffektiviseringsinvesteringar inom ramen för en medlemsstats stödordning och/eller i linje med prioriteringarna i en nationell handlingsplan för energieffektivitet och/eller EU-direktiv om energieffektivitet,
- lånar ett energieffektiviseringslån genom en deltagande finansiell mellanhand,
- är berättigade till lån från EIB och finansiella mellanhänder, och
- har genomgått en ekonomisk analys som inbegriper kostnaden för externa effekter av koldioxidutsläpp, så att nuvärdeskostnaden för projektet under dess livstid är lägre än nettonuvärdet för den energi som man sparar in på.

6. VÄGLEDANDE TIDSPLANER FÖR ANSÖKNINGSOMGÅNGARNA (ARTIKEL 24.2 e I LIFE-FÖRORDNINGEN)

6.1 Vägledande tidsplaner för bidrag

Projekttyper	Delprogram	2014	2015	2016	2017
Projekt i enlighet med artikel 18 a, b, c och h i Life-förordningen	ENV	2:a kvartalet	2:a kvartalet	2:a kvartalet	2:a kvartalet
	CLIMA	2:a kvartalet	2:a kvartalet	2:a kvartalet	2:a kvartalet
Integrerade projekt (artikel 18 d i Life-förordningen)	ENV	2:a kvartalet	2:a kvartalet	2:a kvartalet	2:a kvartalet
	CLIMA		2:a kvartalet	2:a kvartalet	2:a kvartalet
Projekt för tekniskt stöd (artikel 18 e i Life-förordningen)	ENV	2:a kvartalet	2:a kvartalet	2:a kvartalet	2:a kvartalet
	CLIMA		2:a kvartalet	2:a kvartalet	2:a kvartalet
Projekt för kapacitetssuppletering (artikel 18 f i Life-förordningen)	ENV och CLIMA gemensamt	Fr.o.m. 2:a kvartalet 2014 t.o.m. 3:e kvartalet 2015			
Förberedande projekt (artikel 18 g i Life-förordningen)	ENV	2:a kvartalet	2:a kvartalet	2:a kvartalet	2:a kvartalet
	CLIMA		2:a kvartalet	2:a kvartalet	2:a kvartalet
Driftsbidrag (artikel 21 i Life-förordningen)	ENV och CLIMA gemensamt	Gemensam ansökningsomgång under 2:a kvartalet för driftsbidrag för räkenskapsåret 2015	Partnerskapsramavtal och driftsbidrag under 2:a kvartalet för räkenskapsåret 2016	Driftsbidrag under 2:a kvartalet för räkenskapsåret 2017	Driftsbidrag under 2:a kvartalet för räkenskapsåret 2018

6.2 Vägledande tidsplaner för finansieringsinstrument

Finansieringsinstrument	Delprogram	2014	2015	2016	2017
NCFE	ENV	3:e kvartalet	2:a kvartalet	2:a kvartalet	2:a kvartalet
	CLIMA	3:e kvartalet	2:a kvartalet	2:a kvartalet	2:a kvartalet
PF4EE	ENV				
	CLIMA	2:a kvartalet	2:a kvartalet	2:a kvartalet	2:a kvartalet

7. KVALITATIVA OCH KVANTITATIVA RESULTAT, INDIKATORER OCH MÅL FÖR VARJE PRIORITERAT OMRÅDE OCH PROJEKTTYP (ARTIKEL 24.2 c I LIFE-FÖRORDNINGEN)

I linje med **resultatindikatorerna** (artikel 3.3 i Life-förordningen) och de **specifika målen** för det berörda prioriterade området fastställs för varje **prioriterat område och projekttyp** kvalitativa och kvantitativa **resultat, indikatorer och mål** (artikel 24.2 c i Life-förordningen) ⁽¹⁾.

Genom att begränsa tillämpningsområdet för integrerade projekt till genomförandet av specifika strategier, planer och färdplaner enligt EU-lagstiftningen på området natur, vatten, avfall och luft, minskning av klimatförändringar och klimatanpassning, kan de förväntade resultaten och de mål som ska nås av dessa projekt begränsas.

Inom delprogrammet Miljö gör också de tematiska prioriteringarna enligt bilaga III till Life-förordningen och projektmålen enligt punkt 3 i detta fleråriga arbetsprogram att de finansierade projekten får ett ökat fokus, vilket innebär mer konkreta konsekvenser för miljöns tillstånd. Baserat på utvärderingen av den förväntade inverkan av Life-programmet har vissa övergripande resultat och mål definierats, samtidigt som man beaktar den katalytiska funktionen och programmet och således, när det är kopplat till utveckling och genomförande, betydelsen av reproducerbarheten hos framgångsrika projekt (artikel 3.3 b i Life-förordningen).

Antalet och omfattningen i fråga om framgångsrika projekt inom ett prioriterat område beror dock främst på antalet bidragsberättigade ansökningar som lämnats in, som uppfyller urvals- och tilldelningskriterierna, och på tekniska och socioekonomiska faktorer som kommissionen inte styr över.

Mot denna bakgrund, och för att öka mätbarheten i fråga om Life-programmets bidrag till målen i det sjunde miljöhandlingsprogrammet (artikel 3.1 d i Life-förordningen), har, om möjligt, de förväntade resultaten också definierats som de resultat som förutspås på projektnivå. Projektets stödmottagare måste definiera ett utgångsläge i början av projektet och det slutgiltiga resultatet i förhållande till de mål som eftersträvas. De miljö-/klimatmål som ska uppnås av varje projekt ska genomföras eller till och med sträcka sig längre än de mål, utsläppsgränser eller målsättningar som fastställs i relevant unionspolitik och unionslagstiftning.

Life är en katalysator och projekttinnehållets reproducerbarhet är därför avgörande för att säkerställa programmets effektivitet när det gäller att leverera positiva resultat för miljön och klimatet. Trots att alla projektförslag strävar efter reproducerbarhet inom respektive miljö- eller klimatförändringsområde kan man endast förvänta sig att 80 % av pilot- och demonstrationsprojekten kan upprepas, eftersom det finns risk för att de tekniker och metoder som ska testas och demonstreras inte kommer att ge de förväntade resultaten. Dessutom, med tanke på de möjliga ekonomiska och administrativa svårigheterna, kan man oaktat dessa tekniska omöjligheter inte förvänta sig att alla projekt slutförs med gott resultat.

Det bör noteras att mycket få, om ens några, projekt inom det nya Life-programmet kommer att ha slutförts 2017. Därför kommer troligtvis inte de planerade miljö- eller klimatmålen att ha uppnåtts i det läget.

Mål som avser pågående projekt kan närmast betraktas som milstolpar. Dessa milstolpar består av att projekten har upprättats på ett sådant sätt att de kan nå målen senast 2020. De få projekt som kommer att ha slutförts 2017 bör naturligtvis nå de fastställda målen.

För att undvika duplicering samlas de projekttyper, enligt artiklarna 2 och 18 i Life-förordningen, som är avsedda att sträva efter de relaterade målen, i förekommande fall, inom ramen för varje prioriterat område. De projekttyper som inte omfattas av prioriterade områden, t.ex. projekt för kapacitetssuppletering, listas separat.

Indikatorerna ingår i beskrivningen av resultaten och målen och nämns därför inte separat i tabellerna nedan.

⁽¹⁾ Se även programförklaringen i förslaget till budgeten för 2014, COM(2013) 450, s. 181 ff. Obs: Indikatorerna och målen i programförklaringen togs fram av kommissionen på grundval av dess förslag från 2011. Under lagstiftningsförfarandet infördes flera olika ändringar: Kapacitetsprojekt och projekt för tekniskt stöd infördes, den sammanlagda budgeten sänktes med 15 % och beloppet för Natur och biologisk mångfald höjdes till 55 % av de resurser som tilldelas projekt (dvs. en minskning av det belopp som reserverats för Miljö och resurseffektivitet), medfinansieringskvoten höjdes till 60 % eller mer för alla projekt för perioden 2014–2020, tematiska prioriteringar infördes och procentandelen integrerade projekt minskades till 30 % av de resurser som tilldelas verksamhetsbidragen. Resultaten och målen har därför anpassats i enlighet därmed.

7.1 Delprogrammet Miljö

För delprogrammet Miljö beaktas de allmänna målen som definieras i artikel 3.1, de specifika målen för varje prioriterat område i artiklarna 10, 11 och 12 samt resultatindikatorerna som anges i artikel 3.3 i Life-förordningen.

Miljö och resurseffektivitet			
Projekt i enlighet med artikel 18 a och b i Life-förordningen			
Tematiska prioriteringar	Kvantitativa resultat ⁽¹⁾	Kvalitativa resultat	Mål/milstolpar 2017
VATTEN (inbegripet havsmiljön)	Antal pågående eller slutförda projekt som behandlar vattendrag (inlands-/övergångs-/kustvatten) med dålig ekologisk status	Procentandel pågående och slutförda projekt som genomför reproducerbara och överföringsbara åtgärder och som bidrar till en god ekologisk status på projektnivå	80 %
	Antal vattendrag med svag ekologisk status som är föremål för pågående eller slutförda projekt	Vattendrag (inlands-/övergångs-/kustvatten) som omfattas av pågående eller slutförda som genomför reproducerbara eller överföringsbara åtgärder som upprättats för att förbättra deras ekologiska status	100 ⁽²⁾
AVFALL	Antal pågående eller slutförda projekt som syftar till att uppnå EU:s lagstadgade avfallsmål och genomförandet av avfallshierarkin (lämplig avfallshantering)	Procentandel pågående och slutförda projekt som genomför reproducerbara eller överföringsbara åtgärder och som bidrar till en lämplig avfallshantering	80 %
	Antal ytterligare kommuner eller regioner i unionen med olämplig avfallshantering som är föremål för pågående eller slutförda projekt	Kommuner eller regioner som omfattas av pågående eller slutförda projekt som genomför reproducerbara eller överföringsbara åtgärder som upprättats för att uppnå en lämplig avfallshantering	20
RESURSEFFEKTIVITET (inbegripet mark, skogar och ett miljövänligt kretsloppsamhälle)	Antal pågående eller slutförda projekt som genomför målen i unionens politik och lagstiftning på området resurseffektivitet (exklusive mark och skogar)	Procentandel pågående eller slutförda projekt som genomför reproducerbara och överföringsbara åtgärder och som bidrar till genomförandet av aspekter i ett miljövänligt kretsloppsamhälle	80 %

Miljö och resurseffektivitet			
Projekt i enlighet med artikel 18 a och b i Life-förordningen			
Tematiska prioriteringar	Kvantitativa resultat ⁽¹⁾	Kvalitativa resultat	Mål/milstolpar 2017
	Antal ytterligare företag i Europa som är föremål för pågående eller slutförda projekt	Ytterligare företag som omfattas av pågående eller slutförda projekt som genomför reproducerbara eller överföringsbara åtgärder som upprättats för att uppnå ett miljövänligt kretsloppssamhälle	10
	Antal pågående eller slutförda projekt som genomför målen i unionens politik på området markskydd	Procentandel pågående eller slutförda projekt som genomför reproducerbara eller överföringsbara åtgärder och som bidrar till bibehållandet eller förbättringen av markfunktioner	80 %
	Ha mark i unionen som är föremål för pågående eller slutförda projekt	Mark som omfattas av pågående eller slutförda projekt som genomför reproducerbara eller överföringsbara åtgärder som upprättats för att bibehålla eller förbättra markfunktioner	2 000
	Antal pågående eller slutförda projekt som främjar genomförandet av den europeiska skogsstrategin	Procentandel pågående eller slutförda projekt som genomför reproducerbara eller överföringsbara åtgärder och som bidrar till genomförandet av aspekterna i den europeiska skogsstrategin	80 %
		Procentandel pågående och slutförda projekt som genomför reproducerbara eller överföringsbara åtgärder som upprättats för att tillhandahålla data till det europeiska skogsdatacentret	80 %
MILJÖ och HÄLSA (inbegripet kemikalier och buller)	Antal pågående eller slutförda projekt som genomför unionspolitik om kemikalier , inbegripet projekt som främjar utbyte av ämnen och minimerad exponering	Procentandel pågående och slutförda projekt som genomför reproducerbara eller överföringsbara åtgärder och som bidrar till att uppnå eller överskrida det relevanta unionsmålet för kemiska ämnen på projektnivå	80 %

Miljö och resurseffektivitet			
Projekt i enlighet med artikel 18 a och b i Life-förordningen			
Tematiska prioriteringar	Kvantitativa resultat ⁽¹⁾	Kvalitativa resultat	Mål/milstolpar 2017
	Antal personer i unionen som är föremål för pågående eller slutförda projekt som syftar till att minska mängden kemikalier	Antal personer som omfattas av pågående och slutförda projekt som genomför reproducerbara eller överföringsbara åtgärder som upprättats för att minska de negativa effekterna av kemikalier på hälsan och miljön, inbegripet uppskattningar av de långsiktiga effekterna	50 000
	Antal pågående eller slutförda projekt som finansieras och som riktas mot bullerminskning	Procentandel pågående och slutförda projekt som genomför reproducerbara eller överföringsbara åtgärder och som bidrar till att uppnå eller överskrida det relevanta unionsmålet för bullerminskning på projektnivå	80 %
		Procentandel pågående och slutförda projekt som genomför reproducerbara eller överföringsbara åtgärder som riktas mot bullerminskning och som bidrar till att minska bullerexponeringen med minst 3 dB	80 %
	Antal personer i unionen som är föremål för pågående eller slutförda bullerprojekt	Antal personer som gynnas av pågående och slutförda projekt som genomför reproducerbara eller överföringsbara åtgärder som upprättats för att minska bullernivåerna med minst 3 dB	10 000
LUFTKVALITET och utsläpp (inbegripet miljön i städer)	Antal pågående eller slutförda projekt som bidrar till uppnåendet av EU:s lagstadgade mål för luftkvalitet och till genomförandet av luftkvalitetsförvaltningen	Procentandel pågående och slutförda projekt som genomför reproducerbara eller överföringsbara åtgärder och som bidrar till att uppnå eller överskrida det relevanta unionsmålet för luftkvalitet på projektnivå: — I luftkvalitetsområden där föroreningsnivåerna överskrider de lagstadgade kraven: Projekt som är planerade att uppnå/överskrida dessa mål på projektnivå	80 %

Miljö och resurseffektivitet**Projekt i enlighet med artikel 18 a och b i Life-förordningen**

Tematiska prioriteringar	Kvantitativa resultat ⁽¹⁾	Kvalitativa resultat	Mål/milstolpar 2017
		— Där luftkvalitetsstrategier tas fram och genomförs: Genom projekten planerar man att ta fram nya åtgärder, metoder eller tekniker som kan fungera som modeller för utvecklingen av unionens politik.	
	Antal personer som är föremål för pågående eller slutförda luftkvalitetsprojekt	Personer som omfattas av reproducerbara, pågående projekt som bidrar till att uppnå eller överskrida relevanta unionsmål för luftkvalitet	1 miljon

⁽¹⁾ På grund av bottom-up-strategin och den stora mängden miljö- och klimatpolitiska utmaningar som behandlas av Life-programmet och de begränsade medel som finns tillgängliga för att hantera dem är upptagningen av projekt inom specifika områden osäker, trots införandet av tematiska prioriteringar och projekttämnerna, och kvantitativa mål kan därför inte definieras på förhand för de flesta prioriterade områden som omfattas och mål som eftersträvas, med undantag för de tematiska prioriteringarna på naturområdet.

⁽²⁾ Mellan 2015 och 2017 förväntas 6900 vattendrag över hela unionen förbättra sin ekologiska status, varav 1,4 % av dem (100) på grund av ett bidrag från Life.

Natur och biologisk mångfald**Projekt i enlighet med artikel 18 a, b och c i Life-förordningen**

Tematiska prioriteringar	Kvantitativa resultat	Kvalitativa resultat	Mål/milstolpar 2017
NATUR	Antal pågående eller slutförda projekt som avser livsmiljöer eller arter med mindre gynnsam/osäker bevarandestatus	Procentandel pågående och slutförda projekt som upprättats för att förbättra bevarandestatusen i den mening som avses i rådets direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter och direktiv 2009/147/EG om bevarande av vilda fåglar	100 %
	Antal livsmiljöer som är föremål för pågående eller slutförda projekt med mindre gynnsam/säker bevarandestatus	Procentandel livsmiljöer eller arter eller Natura 2000-områden som är föremål för pågående eller slutförda projekt och som bidrar till en förbättrad bevarandestatus	10 % av de livsmiljöer som berörs

Natur och biologisk mångfald			
Projekt i enlighet med artikel 18 a, b och c i Life-förordningen			
Tematiska prioriteringar	Kvantitativa resultat	Kvalitativa resultat	Mål/milstolpar 2017
	Antal arter som är föremål för pågående eller slutförda projekt med mindre gynnsam/säker bevarandestatus		10 % av de arter som berörs
	Antal Natura 2000-områden/ha av Natura 2000-områden som är föremål för pågående eller slutförda projekt		10 % av de Natura 2000-områden/ha av de Natura 2000-områden som berörs
BIOLOGISK MÅNGFALD	Antal pågående eller slutförda projekt som är föremål för genomförandet av Mål 2, 3, 4 och 5 i strategin för biologisk mångfald fram till 2020	Procentandel pågående eller slutförda projekt som genomför reproducerbara och överföringsbara åtgärder för att förbättra eller återställa de berörda ekosystemtjänsterna	80 %
	Antal ekosystem som är föremål för pågående eller slutförda projekt	Procentandel ekosystemtjänster som omfattas av pågående eller slutförda projekt som genomför reproducerbara och överföringsbara åtgärder som bidrar till en förbättring eller ett återställande	10 % av de ekosystemtyper som berörs
			10 % av de ekosystemområden som berörs
Integrerade projekt – i enlighet med artikel 18 d i Life-förordningen			
Tematiska prioriteringar	Kvantitativa resultat	Kvalitativa resultat	Mål/milstolpar 2017
VATTEN (inbegripet havsmiljön)	Antal av alla avrinningsdistrikt i unionen som är föremål för pågående eller slutförda integrerade projekt på vattenområdet	Procentandel avrinningsdistrikt som omfattas av integrerade projekt på vattenområdet	3 %
	Antal pågående eller slutförda integrerade projekt som riktas mot genomförandet av förvaltningsplaner för avrinningsdistrikt	Procentandel integrerade projekt som upprättats för att genomföra effektiva förvaltningsplaner för avrinningsdistrikt som uppfyller kraven, i enlighet med ramdirektivet för vatten	100 %

Integrerade projekt – i enlighet med artikel 18 d i Life-förordningen			
Tematiska prioriteringar	Kvantitativa resultat	Kvalitativa resultat	Mål/milstolpar 2017
	Antal pågående eller slutförda integrerade projekt som riktas mot genomförande av förvaltningsplaner för avrinningsdistrikt	Procentandel integrerade projekt där de kompletterande medel som mobiliseras genom de integrerade projekten är större än det totala värdet på budgeten för dessa integrerade projekt	100 %
AVFALL	Antal regioner i unionen som omfattas av pågående eller slutförda integrerade projekt på avfallsområdet	Procentandel regioner som omfattas av integrerade projekt på avfallsområdet	2 %
	Antal pågående eller slutförda integrerade projekt som riktas mot genomförande av avfallsplaner och/eller avfallsförebyggande program	Procentandel integrerade projekt som upprättats för att tillhandahålla effektiva avfallsplaner och/eller avfallsförebyggande program som uppfyller kraven i den avsedda regionen, i enlighet med artiklarna 28 och 29 i ramdirektivet om avfall 2000/98/EG	100 %
	Antal pågående eller slutförda integrerade projekt som riktas mot genomförande av avfallsplaner och/eller avfallsförebyggande program	Procentandel integrerade projekt där de kompletterande medel som mobiliseras genom de integrerade projekten är större än det totala värdet på budgeten för dessa integrerade projekt	100 %
LUFTKVALITET och utsläpp (inbegripet miljön i städer)	Antal personer från regioner i unionen som omfattas av pågående eller slutförda integrerade projekt på luftområdet	Procentandel total unionsbefolkning från de regioner som omfattas av integrerade projekt på luftkvalitetsområdet	3 %
	Antal pågående eller slutförda integrerade projekt som riktas mot genomförandet av luftkvalitetsplaner och luftkvalitetsprogram	Procentandel integrerade projekt som upprättats för att genomföra effektiva luftkvalitetsplaner och luftkvalitetsprogram som uppfyller kraven i de regioner som omfattas, i enlighet med artikel 23 i direktiv 2008/50/EG om luftkvalitet och renare luft i Europa	100 %
	Antal pågående eller slutförda integrerade projekt som riktas mot genomförandet av luftkvalitetsplaner och luftkvalitetsprogram	Procentandel integrerade projekt där de kompletterande medel som mobiliseras genom de integrerade projekten är större än det totala värdet på budgeten för dessa integrerade projekt	100 %
NATUR	Antal Natura 2000-områden som är föremål för pågående eller slutförda integrerade projekt på naturområdet	Procentandel av Natura 2000-områden som omfattas av integrerade projekt på naturområdet	4 %

Integrerade projekt – i enlighet med artikel 18 d i Life-förordningen			
Tematiska prioriteringar	Kvantitativa resultat	Kvalitativa resultat	Mål/milstolpar 2017
	Antal pågående eller slutförda integrerade projekt som riktas mot genomförandet av prioriterade åtgärdsplaner	Procentandel integrerade projekt som upprättats för att genomföra prioriterade åtgärdsplaner för att säkerställa en lämplig förvaltning av Natura 2000-områden	100 %
	Antal pågående eller slutförda integrerade projekt som riktas mot genomförandet av prioriterade åtgärdsplaner	Procentandel integrerade projekt där de kompletterande medel som mobiliseras genom de integrerade projekten är större än det totala värdet på budgeten för dessa integrerade projekt	100 %

Information och styrning

Projekt i enlighet med artikel 18 h i Life-förordningen

Tematiska prioriteringar	Kvantitativa resultat	Kvalitativa resultat	Mål/milstolpar 2017
INFORMATION OCH ÖKAD MEDVETENHET	Antal pågående eller slutförda projekt som syftar till att öka medvetenheten hos medborgare, företag, lokala myndigheter, registrerade icke-statliga organisationer och andra organisationer i det civila samhället (berörda parter och medborgare)	Procentandel pågående eller slutförda projekt som genomför reproducerbara eller överföringsbara åtgärder som bidrar till att täcka fler än två områden utöver projektområdet och fler än ett språk	80 %
	Antal berörda parter och medborgare som är föremål för pågående eller slutförda projekt, som är omedvetna om de miljömål om vilka medvetenheten ska höjas	Procentuell ökning av antalet berörda parter och medborgare som är föremål för reproducerbara eller överföringsbara åtgärder för att höja medvetenheten och som blir medvetna om de miljöpolitiska mål som eftersträvas genom dessa projekt, enligt vad som uppmäts i för- och efterhandsundersökningar (som utförs genom Life-projekten eller av andra enheter)	25 %
	Antal berörda parter och medborgare som är föremål för pågående eller slutförda projekt	Aktivt deltagande av berörda parter eller medborgare i de verksamheter för att öka medvetenheten som erbjuds genom projekt som genomför reproducerbara eller överföringsbara åtgärder (t.ex. deltagande i undersökningar, frivilligarbete, deltagande i guidade rundvandringar, nedladdning av information, inlämning av frågor)	> 500 000

Information och styrning**Projekt i enlighet med artikel 18 h i Life-förordningen**

Tematiska prioriteringar	Kvantitativa resultat	Kvalitativa resultat	Mål/milstolpar 2017
VERKSTÄLLIGHET	Antal projekt som riktas mot förbättrad efterlevnad och verkställighet i fråga om EU:s miljölagstiftning	Procentandel pågående eller slutförda projekt som genomför reproducerbara eller överföringsbara åtgärder som leder till en förbättrad efterlevnad eller verkställighet	10 %
ICKE-STATLIGA ORGANISATIONER	Antal insatser av icke-statliga organisationer som erhåller driftsbidrag vid samråd om EU:s miljöpolitik	Procentuell ökning av insatser till stöd för EU:s politik	12 %

Andra projekt**Projekt i enlighet med artikel 18 e och f i Life-förordningen**

	Kvantitativa resultat	Kvalitativa resultat	Mål/milstolpar 2017
Projekt för tekniskt stöd	Antal pågående eller slutförda projekt för tekniskt stöd	Pågående och slutförda projekt för tekniskt stöd som förbereder integrerade projekt	10 projekt som förbereder integrerade projekt på naturområdet, 5 som förbereder integrerade projekt på avfalls-, vatten- eller luftområdet
	Antal pågående eller slutförda tekniska projekt	Procentandel pågående och slutförda projekt för tekniskt stöd som leder till att EU:s integrerade Life-projekt får högre kvalitet	90 %
Projekt för kapacitetsuppbyggnad	Antal projekt som syftar till kapacitetsuppbyggnad	Procentandel pågående eller slutförda projekt för kapacitetsuppbyggnad som bidrar till ett ökat genomslag i de berörda medlemsstaterna	90 %
	Antal framgångsrika ansökningar om verksamhetsbidrag som kommer från medlemsstater med pågående projekt för kapacitetsuppbyggnad	Ökad relativ andel framgångsrika ansökningar som kommer från medlemsstater med pågående eller slutförda projekt för kapacitetsuppbyggnad jämfört med genomslaget mellan 2010 och 2012 (i procent)	5 %

7.2 Delprogrammet Klimatpolitik

Minskning			
	Kvantitativa resultat	Kvalitativa resultat	Mål/milstolpar 2017
Integrerade projekt	Antal projekt Antal och område som täcks och medborgare som nås av de strategier eller handlingsplaner för minskning av klimatförändringar som genomförs Antal och volym med avseende på kompletterande projekt som finansieras av andra unionsmedel eller andra medel	Ökat antal medlemsstater/regioner som tillämpar integrerade strategier, med stöd från ett integrerat projekt eller som upprepar resultaten från ett integrerat projekt Ökat antal kompletterande åtgärder i integrerade projekt som finansieras av andra unionsmedel Ton växthusgaser som minskas genom nya tekniker, system, instrument och/eller andra strategier för bästa praxis som tagits fram och som används till följd av Life-exempel	7 medlemsstater som tillämpar integrerade strategier, med stöd från ett integrerat projekt eller som upprepar resultaten från ett integrerat projekt Den kompletterande finansiering som mobiliseras genom integrerade projekt är större än det sammanlagda värdet för budgeten för dessa integrerade projekt
Projekt för tekniskt stöd	Antal projekt Procentandel projekt för tekniskt stöd som leder till ett integrerat projekt inom ramen för Life	Ökat antal och förbättrad kvalitet på de integrerade projekt som är kopplade till tekniskt stöd	100 % av projekten har lett till ett integrerat projekt inom ramen för Life
Projekt för kapacitetsuppbyggnad	Antal projekt	Ökad relativ andel av framgångsrika ansökningar från medlemsstater som har rätt till kapacitetsuppbyggnad	7 medlemsstater har åtminstone minst ett begränsningsprojekt som finansieras genom delprogrammet Klimatpolitik inom Life
Andra projekt	Antal projekt Andel finansierade projekt som främjar innovativa tekniker, system och instrument och/eller andra lösningar med bästa praxis för minskning av utsläppen av växthusgaser	Ökat antal innovativa tekniker, system och instrument och/eller andra lösningar med bästa praxis för minskning av utsläppen av växthusgaser Ökad procentandel uppdaterade eller nya strategier som tagits fram genom Life som systematiskt har använts eller förbättrats av privat eller offentlig sektor Ton växthusgaser som minskas genom nya tekniker, system, instrument och/eller andra strategier för bästa praxis som tagits fram och som används till följd av Life-exempel	80 % av alla projekt som inletts upprättar bestående innovativa tekniker, system och instrument och/eller lösningar med bästa praxis för minskning av utsläppen av växthusgaser

Anpassning			
	Kvantitativa resultat	Kvalitativa resultat	Mål/milstolpar 2017
Integrerade projekt	Antal projekt Antal och område som täcks och medborgare som nås av de anpassningsstrategier eller anpassningshandlingsplaner eller andra anpassningsplaner med omfattande territoriell täckning som genomförs genom Life Antal transregionala eller gränsöverskridande anpassningsprojekt Antal och volym med avseende på kompletterande projekt som finansieras av andra unionsmedel eller andra medel	Positiv inverkan på klimattåligheten i en region och i ekonomiska sektorer genom åtgärder som finansieras enligt Life och andra kompletterande projekt Ökat antal medlemsstater/regioner som tillämpar integrerade strategier med stöd från ett integrerat projekt eller som upprepar resultaten från ett integrerat projekt Ökat antal kompletterande åtgärder som finansieras av andra unionsmedel Positiv inverkan av Life-projekt på klimattåligheten hos särskilt sårbara områden som fastställts i EU:s anpassningsstrategi	7 medlemsstater som tillämpar integrerade strategier, med stöd från ett integrerat projekt eller upprepar resultaten från ett integrerat projekt Den kompletterande finansiering som mobiliseras genom integrerade projekt är större än det sammanlagda värdet för budgeten för dessa integrerade projekt
Projekt för tekniskt stöd	Antal projekt Procentandel projekt för tekniskt stöd som leder till ett integrerat projekt inom ramen för Life	Ökat antal och förbättrad kvalitet på de integrerade projekt som är kopplade till tekniskt stöd	100 % av projekten har lett till ett integrerat projekt inom ramen för Life
Projekt för kapacitetsuppbyggnad	Antal projekt	Ökad relativ andel av framgångsrika ansökningar från medlemsstater som har rätt till kapacitetsuppbyggnad	7 medlemsstater har åtminstone ett anpassningsprojekt som finansieras genom Life
Andra projekt	Antal projekt Antal finansierade projekt som främjar innovativa tekniker, system och instrument och/eller andra lösningar med bästa praxis för klimattålighet Antal sårbarhetsanalyser, klimatanpassningsstrategier eller handlingsplaner som tagits fram genom Life Antal transregionala eller gränsöverskridande anpassningsprojekt	Ökning som kan tillskrivas projekten i fråga om klimattålighet, uppdelat per sektor, på grund av de demonstrerade nya tekniker, system, instrument och/eller strategier med bästa praxis som tagits fram och används till följd av Life-exempel Positiv inverkan av Life-projekt på klimattåligheten hos särskilt sårbara områden som identifierats för Life-finansiering i EU:s anpassningsstrategi	80 % av de projekt som inletts upprättar innovativa tekniker, system och instrument och/eller lösningar med bästa praxis som ökar klimattåligheten

Styrning			
	Kvantitativa resultat	Kvalitativa resultat	Mål/milstolpar 2017
Projekt för information, ökad medvetenhet och kunskapsspridning	Antal projekt Antal medborgare, företag, lokala myndigheter, registrerade icke-statliga organisationer och andra organisationer i det civila samhället som nås Geografisk spridning och område som omfattas	Ökad medvetenhet om klimatförändringar som orsakas av människan och lösningar på detta problem, enligt vad som uppmäts i Eurobarometer-undersökningar Ökat deltagande i samråd med berörda parter eller politiska diskussioner med anknytning till klimatpolitik och lagstiftningsakter	En 25-procentig ökning av berörda parter och medborgares deltagande i verksamheter för att öka medvetenheten 10-procentig ökning av de medborgare som är föremål för Life-projekt som ser klimatförändringar som orsakas av människan som ett mycket allvarligt problem
Bästa praxis-projekt och andra projekt	Antal projekt Antal konsoliderade förfaranden som kan tillskrivas projektet som använder indikatorer eller verktyg som tagits fram och testats till följd av Life-exempel Antal politiska strategier eller lagstiftningsförslag som baserats på projektresultat	Ökat antal bästa praxis som används av hushåll, företag, myndigheter eller som införlivats i nationella/regionala program eller handlingsplaner Ett minskat antal fall av överträdelser mot EU:s lagstiftning som kan tillskrivas Life-insatser	25 % av projektens praxis eller strategier införlivas i nationella/regionala program eller handlingsplaner 80 % av de Life-projekt som riktas mot klimatstyrning har lett till förbättrad klimatstyrning

Specifika resultat, indikatorer och mål för finansieringsinstrument*Gemensamma indikatorer för alla finansieringsinstrument*

Resultaten, indikatorerna och målen för finansieringsinstrumenten ska avtalas med den levererande enheten: De ska åtminstone omfatta följande:

- Antalet avtal (lån, garantier etc.) med intermediära finansiella mellanhänder (n).
- Den finansieringsvolym som görs tillgänglig genom finansieringsinstrumenten (m euro).
- Den volym av privat finansiering som kompletteras med finansieringsinstrumenten (m euro).
- Antalet slutliga stödmottagare (n).
- Antal medlemsstater där projekten finansierades av finansieringsinstrumenten (n).

Specifika indikatorer för NCFE

- Finansieringen görs tillgänglig genom intermediära finansiella mellanhänder inom ramen för finansieringsinstrumentet som ett resultat av de projekt som erhåller finansiering (m euro).
- Finansieringen görs tillgänglig för Natura 2000-områden som ett resultat av de projekt som erhåller finansiering (m euro).
- Inverkan på klimattåligheten (exponering för klimatförändringar och sårbarhet för dess inverkan) i regioner och ekonomiska sektorer, i synnerhet i sårbara områden som fastställs som en prioritet för Life-finansieringen i EU:s anpassningsstrategi som ett resultat av de projekt som erhåller finansiering.
- Inverkan på ekosystemens status som ett resultat av de projekt som erhåller finansiering.
- Skapande av sysselsättning: Antal arbetstillfällen som skapas som ett resultat av de projekt som erhåller finansiering (antal heltidsekvivalenter).

Specifika indikatorer för PF4EE

- Privat finansiering som erhålls som ett komplement (m euro) till följd av PF4EE-lånen.
- Energibesparingar som erhålls (GWh) till följd av PF4EE-lånen.
- Minskad mängd koldioxidutsläpp (ton koldioxid) till följd av PF4EE-lånen.
- Skapande av sysselsättning: Antal arbetstillfällen som skapas till följd av PF4EE-lånen (antal heltidsekvivalenter).

Förväntade resultat som är specifika för NCFE

Under den inledande pilotetappen förväntas NCFE genomföra 9–12 insatser (inbegripet indirekta insatser), eller 3–4 insatser per år. De individuella investeringarna ska förbli lägre än 10–15 miljoner.

Den beräknade hävstångsverkan från facilitetens värde för tillhandahållandet av Life är 2,2–3,2-faldig. Med beaktande av de slutliga stödmottagarnas möjliga bidrag till projektkostnaderna på omkring 25 % kan hävstångsverkan från den samlade investeringen för tillhandahållandet av Life vara 2,8–4,2-faldig. Den samlade investeringen i projekt för förvaltning av naturkapital under enbart pilotetappen kan uppgå till 420 miljoner euro.

Under den operativa etapp som ska följa kan den förväntade hävstångsverkan uppgå till 6, i synnerhet om andra investerare ansluter sig till faciliteten och om fler investeringar görs genom mellanhänder och fonder.

Förväntade resultat som är specifika för PF4EE

Inom ramen för PF4EE kan 6–10 finansieringsavtal (EIB-lån till energieffektivisering och riskdelningsmekanismer/expertsstödfunktioner) tecknas med finansiella mellanhänder under perioden 2014–2017. Ett finansieringsavtal kan täcka genomförandet av finansieringsinstrumentet i fler än en medlemsstat och en finansiell mellanhänder kan teckna fler än ett finansieringsavtal.

Under programmets löptid (2014–2017) förväntas upp till 1 800 slutliga stödmottagare och projekt ta emot en total lånefinansiering på cirka 430 miljoner euro, om man antar att den genomsnittliga investeringskostnaden uppgår till 300 000 euro. Den samlade investeringen i energieffektivisering under denna period kan komma att uppgå till omkring 540 miljoner euro.

Den beräknade hävstångsverkan från låneportföljens värde till tillhandahållandet av Life är sexfaldig. Med beaktande av de slutliga stödmottagarnas möjliga bidrag till projektkostnaderna på omkring 25 % kan hävstångsverkan från den samlade investeringen för tillhandahållandet av Life vara åttafaldig.
